

3083/4

వత్తిడినము పకటింపబడును.

VOL. I. చెన్న పట్టణము 1914 వం. ఆక్టోబరు నెల 16 వ తేది శుక్ర వారము No. 181
సంపుటము ౧ ఆ సంవత్సరము నంబర్ ౧౭ ఆ శ్వయు జ బ మా శ ద్వా ద శి ౧౨. నంబిక ౧౮

ఆనందా ఫౌంటేన్ వేనా.

౧౮ వ నెల బంగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొఱాయి యున్నందువలన ఇంక చాలాపట్టును. విద్యార్థులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపనమును చేయకకొందురు గాక. ఇయ్యది వెడల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపనును. వెల. రు. 1-12-0. క్రిందవ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శృంగార నైషధము.

'నైషధం విద్యదాపథమ్' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షని నైషధమునకు తెనుగు. ఇది శ్రీహర్షని కృతి. అది ప్రాథమిక విషయము, జగద్విదితము: ఈ పద్యములలో ఒక్కొక్కటికిని టీకాకావ్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు, ఎచ్చతెచ్చట ఏదేనికావలయునో పద్యమును చెప్పబడియున్నది. అతి సుందరమైన పటములకూడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్ననైఘాను కలిగి మంచికాగితమైయుండే బడి యున్నది. రహస్యము ప్రత్యేకము వెల. రు. 3-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మ్య, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife. In two volumes, now ready with illustrations Price For two Vols. Rs. 1-4-0

The Faust, a Romance in two volumes. Each volume Rs. 12. Postage As. 2.

The first volume of Faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,

Post Box 167, (A) Madras. E

నల్ల భీమ పాక శాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు య్. జి. యస్. జి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 3 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు ఆనేకవిధములైన ఆహారములు చిత్రాన్నములు చేయుక్రమముగలదు. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్ళు కోకిలిరీలు యింకను భోజనమును కావలసిన ఆనేకపాకములు గలవు. 3 భాగమునందు పిండివంటలుచేయుక్రమముగలదు. వేమేల కవిత్ పాకమునకు కావలసిన యావత్తుగలదు. ప్రతిముండు మంత్రగీనని.

240 పేజీలగ్రంథము క్యాలికో టైంకు ప్రతి 1 కి ధర 1-8-0 పోస్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0 పరిశీలించువేయి స్కోక్కుడినంబు చెప్పిన ప్రయోగచేపు పవతిమొక్క. వివర కథలు.

240 పేజీలు మేలుకాగితములు క్యాలికో టైంకు ప్రతి 1 కి ధర 1-4-0 పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0 రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మావిలాసము:—

మధురవాణి పుస్తకాలయము,

25 న్యూక్వోరు పిథి మద్రాసు.

సంజీవరత్న.

ఇదియొక గొప్ప క్రయ నిమిత్తీయేనైన తామ్రము.

ప్రభావ మత్త్యుత్తము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ సంరక్షణకు కావు. 2. కలరా, అమ్మవారు మొదలగు అంబు జాగ్రత్తములను శోకనీయదు. 3. భూత్ ప్రేత పిశాచములను పాఠదోష 5. 4. వ్యాధులు, పీడలు, అపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, దీర్ఘలు, తెఱగులు, వారింతును. 6. ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వస్యము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7. కర్మాగ్రంథములు ప్రియమిత్రువులగుదురు. 8. సీవాదం గెలుచును. 9. సభకట్టు, సర్వజనకీర్తనము. 10. నీవొక వ్యాపార, వ్యవసార, కార్యార్థ సమేతమై జల్లబోవునపుడు దీనిని భరించుకొని వెళ్లిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమవున్నదని అనుభవజ్ఞులచే నోర్చియున్నవారునట్లునక్కాచించియున్నారు. ఇది సర్వసాధక వేదియగు నొక ఘోషయి మహాత్మునిచే గని పెట్టబడినదేగాని కాలాదిత జేవరాలవలన గని పెట్టబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ చాటవృద్ధులందరును తెప్పించుకొని భరింపదగిన అమాల్వమైన ముసలి ప్రతైన రత్న తామ్రము. తామ్రము వెల రు. 1-8-0 లు మాత్రమే.

కలయువారు:—పి. ఆర్. జనానారాయణ,

మెన్మరస్ట్రీ బింగోలు. (గుంటూరు జిల్లా).

ది స పత్రిక.

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండను.
చందా సం నెల రూ. 12-0-0 8 మాసములకు రూ. 8-4-6 మాసములకు ,, 6-4-0 1 మాసమునకు ,, 1-2-

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,

రయిసు మిల్లులు,

పిండి మిల్లులు,

నీరుతోడు యంత్రములు.

మొదలగు వాటినిన్నిటిని అమెరికన్ గాని, గ్యాలువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుత్తుక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయుననువారు

ఎస్టి మేటులకు, స్క్రిములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరల యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లూబ్రికేటింగు ఆయిలులకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,

మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,

7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

నీసా 1-కి 0-3-0 అశాలు మాత్రమే.

తల నెప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్లు గొవును.

చార్బువు నెప్పుల బారదోలును. పొట్ట పొగొట్టును.

వనమూలికలచే హిందూదేశమంగు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

నువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విశేషములతోగూడి వాడుచున్నాము.

శుభకామక్షితి జూరకొనిన జూరక గుండు.

అమృతంజనము డిపో, నెం. 109, భాగ్యలక్ష్మి బాంబాయి; లేక నెం. 9, జమాంగిరసిధి, బాక్సిట్ డిస్ట్రీక్ మద్రాసు.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టాఫీసు నెం. 212, మద్రాసు.

కలరాకు సిద్ధోపధము

౧౦౦-కే-౯౯-గుణము.

తప్పకయేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వ్రం చు ను.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరైలుస్టేషనును వెలువలెను.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

ఔలిగ్రాం అడను
పండిట్, మదరాస్.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల సీసారు. 2-0-0

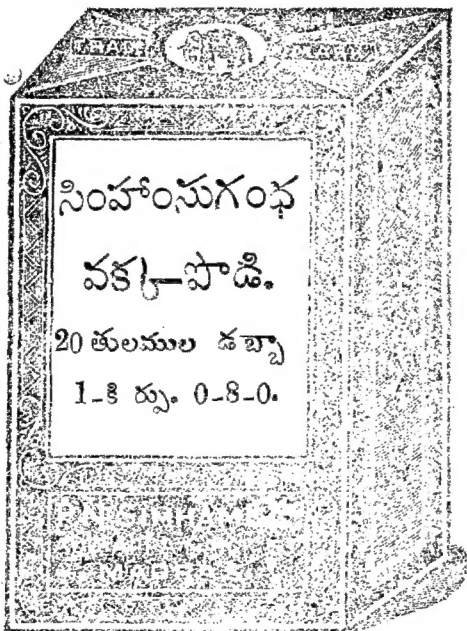
పోస్టఖర్చులువగయిరా ప్రత్యేకము.

సమృద్ధిపూరిత మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

సింహాంసుగంధ

వక్క-పొడి.

20 తులముల దబ్బా

1-కి రు. 0-8-0.

పి. ఎ. సింహాం. అండు కంపెని,

26 ఆదియప్పనాయకవీధి, మద్రాసు.

వనోపధి సారసపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.

కీళ్ళబొట్టు, సాతవాడలుపుబొట్టు, రసవట్టు, రక్తవికారమునలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాటిలించువలకు పుష్టినిగలిగించును. వెన్నెముకకు పుష్టినిగలిగించును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

అక సీసాదుండును దానిన తోడతే శరీరములో నొకవిధమైన చూపు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడన కలెరము కలుగును.

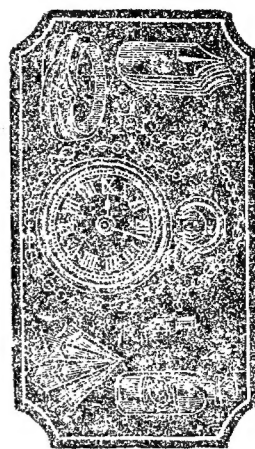
సీసా పెం రూ. 1-4-0.

డాక్టర్ సి. వి. పావంత్. ౧౦౪ ఫనాస్వాడి, నం. 2 బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 104 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పాకెట్ లీవర్ నావ్

దీని క్రయము 6 బహుమతులతో 2-14-0 లు మాత్రమే
6 సంవత్సరములు గ్యారెంటీ యివ్వబడును.

ఈనావ్ బరిగమైన లీవర్ పనితో లేక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో తయారై యిప్పుడే మానెముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేవనిండా సరియైన కాలక్రమము చూపింపు నాడు యిదియే, మిగుల గుండర్మమైనది. దీని 6 బహుమతులవివరం:— (1) నాణ్యమైన వేలిపెద్ద, (2) పరిమళమైన ఆత్మర సీసా, (3) సర్వాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్ట్రీలుగిబ్బు, (6) డిక్టేటుమా పెను కంపోసు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

బి. అర్. నెంకటరమణ అండు కంపెని.

నెం. 7, కోపు జంకటాచలయ్యార్ సందు, మద్రాస్.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారికి

అటోమిక్ బహ్స్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగోయల వడ్డెంపబడిన ఆత్మరపయోగింపవలయును.

సుకౌమారమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడవలయునునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడలేదు. నీచేతిరమాలు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట లోనే గూర్చునట్లుండును ఈ అద్భుతమైన శేయికముల పుష్పములనుండి తయరబడిన ఆత్మర యొక్క సువాసనభరిత చుటకయి అటోమిక్ బహ్స్ యివ్వవలసి మీదగ్గిరనున్న సాపురేటరు నడుగవలయును వారికాపున లేలేని మాట వ్రాయును. చిన్న బుట్టి పిలవ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుట్టి 0-12-0, శ్రీ హృస్వ ఆత్మరగల పెద్దవయిబుట్టి 2-0-0 ఈ ఆత్మరలూ మరగవట్టిబడి పునుపును లాగుచుండు కార్టణు దబ్బా 1-8 0-10-0. పి. జి. ఖర్చుకొనువారి భరించవలయును.

పోయ ఎవెంటులు—అంగ్లో ఇండియన్ ప్రెస్ కంపెనీ కంపెని, 155 నామా మనీట్ర, బొంబాయి.

మదరాసు వీధి:— మెహర్ పురబోర్డు మూర్తి నెం 25, వై నాబానగ రోడ్డు, పురమ బాటానమీపం మదరాసు.

సర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శరీరవికలంబి ఓక మహావిక. ఇదిలేని మన పూర్వీకుల ఆతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుంబోపు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిద్ర ఉనులలో దానిప్రభావముననననుననపుంబి కర్మము పోగొట్టుటకు యింతటిమించినది లేదు. జగత్సృష్టియందు రింగిరియోగముచేతన మూత్రదాహరణములకు సంభవించెడి అనేకచ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజునంటిది. రక్తమును శుభ్రపరిచి నరములకు పటుత్వమునున్న శేహమునకు బలమును కారితీయు నిచ్చును. 25 ఏళ్లములకు సేహములగు మొదలంటి నాశము చేయుటలో సందేహించిది. "సర్వజీవన్" ఇతి శ్రీ, పునఃపునః, బాల్యపుష్టి, అందును సుపనిగొనించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నగించి మిగుల బలమును ఆయుర్విద్వర్ధియకకగును.

పెం టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(12-5-14) కలియముగభిము.

16 కృష్ణపు మొండలివీధి, తిరువల్లిక్కేటి మదరాసు.

కూష్మాండలేహ్యము.

ఈలేహ్యము నవమూలికానారణ్యంతో కాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. ఇది 40 రోజులు సేవించిన భుక్త్యును, అక్షి, తియ, మూలశంఖలు, సుఖివ్యాధులు మేహాలిమ్యురలు, మొదలైన అనేకరోగములను పోగొట్టి బలము, కాంతి, వీర్యవృద్ధిగలనాడై పరాక్రమము, దీప్తాయువు కలుగజేయును. పర్యాయలేదు. 40 రోజులకు 2 దబ్బాలు చాలును. దబ్బా 1-కి పెం రు. 2-8-0 లు ఖర్చులు సహా 2 రోజువారికి సచ్చిత్తమైన క్యాట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును విలాసములు విడి ఆక్షరములతో వ్రాయును. ఆద్రేమ:— మేనేజరు.

సరస్వతి వైద్యశాల,

మాముడూరు, కృష్ణాజిల్లా.

స్థానీయవా ర్తలు.

కవిషాపకౌ పీజంతి.

ఆంధ్ర వికాస వి.

1914 సం॥ అక్టోబరు నెల 16-న తేది

వాతావరణక ప్రభుత్వం

కట్టించి ప్రాచీన భవనమును ముగించుచుండ, కేటెడ్రు ప్రభువుగ రచించి, కట్టించుచున్నట్లు కట్టించుచున్నట్లు సంతకములు దాచి సంతకములు వాచి హేమచంద్రుని

విరోధాన్ని గాముము

ఇండియా స్వదేశాధీనుల సహాయము.

లాండ్ డ్రాఫ్ట్స్ గారే యువస్వామి.

ప్రస్తుత యుద్ధసందర్భమున నిండియాలోని సామంత రాజులు, మహారాజులు, మున్నగాల శ్రీమంతులు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు చేయ నుద్దేశించియుండు సహాయములను పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో క్రూరప్రభువు గారు వివరముగ తెలిపిన సందర్భమున ల్యాండ్ డ్రాఫ్ట్ ప్రభువుగా రివిధముగా సహకరించిరి:—

క్రూరప్రభువు గారు మనకు శ్రుత పరిచిన వివరములు మనకు చాల ముఖ్యములైనవి; మనోహరములైనవి; ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమును గురించిన చరిత్రమునందు ప్రాముఖ్యమును గడించగలిగినవి. ఇండియాలోని ప్రజలు, సంస్థానాధీశులును దొరతనమువారి కొనుగడుండు సహాయసంపత్తి నంగీకరించుచు శ్రీ రాజకర్తగా రు వెలిపుచ్చు కృతజ్ఞతను వినుటకు నేనెంతయు సంతోషించుచున్నాను. ఆ సహాయ పరంపరలను వినుటకు ఆశ్చర్యము కలుగు చున్నది. తామే యే మార్గమున సహాయము సేయ గలుగుదురో ఆయా మార్గమున దొరతనమువారి కీ సందర్భమున సహాయ పడుటకు ఇండియను లెల్లరును ముందంజవేసిరి. ఇండియాలోని కొంతమంది నానాభాతులవారు తమ బాలిమరభేదములను, ప్రత్యేక ప్రత్యేక పరగణాలయందు వసించుటవలన గలుగు భేదములను, రాజ్య వ్యావహారిక భేదములను, మఱియుతరభేదములను బొత్తిగ మరచి, యెల్లరు నైకమత్తము గలిగి సామ్రాజ్యక్షేమముగోరి సహాయపడుటకు పూనుకొనినది యెంతయో ఘనకార్య మగుచున్నది. వైకృష్ణాన్ని భేదము లొక్కక్కటి నెంత ముఖ్యములుగ తలచబడుచున్నవో, వానివలన ప్రజల కెట్లెట్టి యుపద్రవములు, మనస్తాపములు పశ్యనసాగవలయునో నేపిడుచున్నవో మన మెఱుగుదుము. వివను, ప్రస్తావన మహా సంగ్రామసందర్భముననట్టి భేదములెవ్వియు నిలవజాలక పోయినవి. ప్రజలందరు వానిని మరచిరి; తామందరము నొక్కటే తెగయని తలచిరి; తమలో నొకరికొకరికి భేదములేదని భావించిరి; సామ్రాజ్యసహాయమునకు పూనుకొనిరి. ఇట్టిసందర్భము, ఇట్టిఫలము ఈదేశమునందగు మనకుమాత్రమేగాక, యిప్పుడు జరుగుచుండు మహాసంగ్రామమునందు ఆస్థల ప్రతి యొక్కరికిని (వా రేదేశమునం దేప్రాంతమునం దున్ననుసరే) మనస్సునకు బాగుగ గోచరమగునని నాకు దృఢమగు నమ్మకము గలదు. క్రూరప్రభువు గారు తమ ప్రసంగసందర్భమున సహాయముచేయుటకై యిండియాలోని స్వదేశసంస్థాన పాలకులు ముందంజవేసిన విధానమునుగురించి చెప్పుచుండగా, నేను మఱింతద్రుతతో విడిచి, ఇట్టి సంస్థానాధీశులలో ననేకులలో స్నేహముగలిగి కలిసిమెలిసియుండు భాగ్యమునా కొకప్పుడు కలిగియుండెను. నే నాదేశము వదిలి వచ్చునప్పటికి సామ్రాజ్య వ్యవహారములలో తా మేదేని సహాయము చేయగల సందర్భము సంఘటిల్లు నెడ నా సమయములో నించుకేనియు కొంకక, సహాయపడి యుపయోగ కారులగుటకు వారు మనఃపూర్వకముగ సంసిద్ధులై యుండుట నాకుచక్కగ గోచరమైనది. వారి యాదార్యమును ప్రసిద్ధమైనది; మఱియు నధికధారాభీష్టభావముతో గూడినది. ఈ దారదాత్మ్యము ఇండియాలో సర్వసామాన్యమైనది. వారిపు డా సామాన్యదాత్మ్యమున కన్న నెక్కువ యాదార్యమును ప్రకాశించుచున్నారు. నాకన్ననుండు ఇండియాలో రాజ్యపరినిధి హోదాను డిప్రెకే ప్రభువు గారు వదలియుండిన కాలమున “ఇంగ్లీషులో సర్వీసుకోర్” అనుపటాలముసాపింపబడుటలో నా సంస్థానాధీశు లెంత శ్రద్ధవహించి, యెంతటి కృతాచారమును గలిగియుండిరో నాకు బాగుగ జ్ఞాపకమున్నది. ఈ పటాలము పేరునకుమాత్ర మేర్పడి, నేనావిస్వాసముచేసి, యూరతుండుట మాత్రముగాక సామ్రాజ్య క్షేమమునుగూర్చి యుద్ధభూమియందు మననైనితులతో సరిసమానముగ నిలిచి సోచుచు స్వాతంత్ర్యముగూడ నా పటాలమునకు లభించవలయుననుట వారి కోరికయని నే నెఱుగుదును. ఈయుద్ధ సందర్భమున కణరంగమునకు వచ్చు ఇండియా నేనతోడ రాజ్యపు సంస్థానాధీశులయు, రాజామరులయు పేళ్లపట్టిని, క్రూరప్రభువు గారు చదువుచుండ చాల శ్రద్ధతో వింటిని. వారిలో నొక్కరు, అనగా, జోడూరు రిజంటగు సర్ ప్రతాపసింగుగారు నాకు పరమ మిత్రులు. వారిని గురించి క్రూరప్రభువు గారు చెప్పినపలుకుల నన్నిటిని దృఢపరచుచున్నాను. నేపాళమహారాజుగారివద్దనుండి లభించు సహాయమును

వివరపటము క్రూరప్రభువు గారు చెప్పినదిగూడ వినుటకు చాల తృప్తికరముగ వున్నది. నేపాళవీరతనమువారికి మనము కృతజ్ఞులమై యుండవలయును. ఆవీరతనమువారి సహాయమువలననే యిప్పు డిండియానుండి వచ్చు సేనలో గూర్కాపటాలములు కొన్ని వచ్చుటకు కలిగెను (గూర్కావారి పటాలము లే దున్నవని యత్తటిని క్రూరప్రభువు గారు శ్రుతపరచిరి.) ఈతరున నిండియాలోని స్వదేశాధీశులు మన పక్ష మవలంబించి మనకు సహాయముచేయువచ్చుట మనకెంత గొప్పఅనుమతియో ఆవిషయము యాదేశమునందుండు ప్రజల కెల్లరకును గోచరమై యుండునాయని నాకు శంక కలుగుచున్నది. మనకుసహాయపడుచుండు ప్రముఖులలో మైనూరు మహారాజుగారు స్వీడను నందలి ప్రజలకన్న నెక్కువసంఖ్యగల ప్రజలను పాలించుచున్నారనియు, గ్యాల్లియరు మహారాజు, మహారాజ సిండియా, వీరితో ప్రతియొక్కరును డెన్మార్కు దేశపురాజు గారికన్న నెక్కువప్రజలను పాలించుచున్నారనియు, హైదరాబాదు నిజాంగారు నెదర్లండ్నుప్రజలకన్న రెండింట్లు జనలను, లేదా, బ్రిటన్ దు నివాసులకన్న మూడింతలు ప్రజలను పాలించుచున్నారనియు నిచ్చటి వారందరు నెఱుగుదురాయను శంకగూడ నాకు గలుగుచున్నది. ఎక్కడ నో ఇండియాలోనుండు యీ ప్రముఖులు అందరును అంతద్రుత తమ తమ స్వస్థానములందున్నను, వారందరును మనకుసహాయ పడవలయునని తమకుగలకోరికను కార్యరూపముగ నెరవేర్చుట యొక అల్పవిషయముకాదు. అని యాతరున తమయభిప్రాయములను వెల్లడిచేసి యా ప్రభువుగా రీసందర్భమున క్రూరప్రభువుగారిని, హార్డింజీ ప్రభువుగారిని ఆభినందించి, ఇండియా ప్రజలపట్లను, సంసానాధీశులపట్లను కృతజ్ఞతను తెలియపలికిరి.

ప్రపంచమునందలి పంటలు.

స్పెయిన్ బరులోని స్థితిగతులు.

కడచిన నెవ్రెంబరు నెల 11-వ తేదిన ప్రపంచమునందలి పంటలస్థితిగతు లీక్రిందితరున నున్నటుల ‘ఇండియాక్ ట్రేడ్ జర్నల్’ నందు ప్రచురించబడియున్నది:—

యూనైటెడ్ కింగ్డము.

బ్రిటిషుద్వీపములందు మైదకోతలు అనుదినము త్వరగ జరుగుచున్నది; ఇతరదేశములలోని ప్రజలీతముకే తమ పాలములలోని వర్షవైరులను కోసిమిగించిరి; మఱికొన్నిచోట్ల చక్కని కాలవస్త్రీమానములను ఆధారముగ చేసికొని కొన్ని భాగములు భద్రముగ కాపాడబడుచున్నవి. మంచివెలువ వచ్చుచుండుటచేత, రైతులు తమ ధాన్యములను ధారాళముగ విక్రయించుటకు ప్రోత్సాహము కలుగుచున్నది. ఆయాప్రాంత మనపండునట్టిగోధుమలు, బార్లగింజలు, ఓటులియ్యము అనములు ఉలవలవంటి యొకవిధమైనధాన్యము మున్నగు ధాన్యములు వెనుకటికన్న నెక్కువగ విక్రయింపబడుచున్నవి. ఎక్కువ ప్రదేశమున పంటపెట్టియుండుటనుజూడ గోధుమల ఫలితము నిరుతికన్న నూటికి పదివంతునను, సగుటు న నూటికి నాలుగు వంతు నను, అధిక మాయె నని వ్యవసాయ సంఘమువారు అంచనవేయుచున్నారు. బార్లగింజలు, ఓటు ధాన్యము, యివి సామాన్యపంటకన్న నూటికి వరుసగ 125 వంతున తగ్గెనుగాని, గతనెలలో పంటలు చక్కగ నభివృద్ధి గాంచినవి. కాయగింజలు మామూలుమాదిరి చక్కగనే పండినవిగాని, బటానీల పంట జబ్బయి, ఆ వెనుకటి నెల అంచనకన్న తక్కువగ ఫలించెను.

ఫ్రాన్సు.

శీతోష్ణాదిప్రకృతి స్వభావములు యూనైటెడ్ కింగ్డము నందువలెనే నున్నందున, సంగ్రామావస్థచే బాధింపబడక, రైతులు లభించగల ప్రదేశములందు నిలవయుండు మైద పాగుగ పెంచబడుటకు ఆనుకూల మేర్పడుచున్నది. బెలు విప రీతిముగ హెచ్చుకుండ నుండుటకును, డౌమును నడ్డగించుటకును, ధాన్యములను తదితర ఆహారవస్తువులను కొను నిమిత్తము కోటిప్రాణకులను ఖర్చుపెట్టుటకు దొరతనమువా రిరకాక యధికారుల కనుజ్ఞ నొసగియున్నారు.

బెల్జియము.

పంటలను గుంచిన వర్షమానము లేదయు బయల్పడుట లేదు. వివను, సంగ్రామ సందర్భమువలన నీ సంతర్పరమున దుక్కినాగుట కాటంక మేర్పడునని చింతిల్లవలసినటుల తెలియుచున్నది.

ఇటలీ.

ఈదేశమున ఉష్ణ మత్వధికముగ నున్నదనియు, దుక్కికేమాత్రముగాని వీలులేదనియు, తెలియవచ్చుచున్నది. రషియా.

ఆగస్టు లే 26 దివసకు పంటస్థితిగతులను గురించి రిపోర్టులు వచ్చుచుండినవి. వన్నము ఈశాన్యదిక్కునందలి మైదకోతకు భంగముగ చేర్పడినది. మైదకోత వెనుజిక్కి మెల్లగ జరిగెను. కాని, శీతకాలమున విత్తనము చల్లవలసిన పంటలకు శీతోష్ణాదిస్థితిగతులు చాల ఆనుకూలముగ నుండినవి. నేరలను చేర్చి యుద్ధసన్నాహములు జూచుచున్న పంటలను కోసి చేర్చు విషయమున లోటు కలుగునని సందేహమునకు కారణము లేదు. ఆరేంజలంకద్ద ధాన్యముల నెగుమలిచేయరాదని ప్రకటింపబడినందున, గోధుమలును, ఓటుధాన్యము నా రేవునుండి యెగుమలిచేయు ఆశను మానుకొనవలసినటు లేర్పడెను.

తెనడా.

పశ్చిమమున గోధుమపంట 1,45,00,000 తూముల కన్న నెక్కువ లభించలేదు; అనగా అంచనకన్న 2,00,00,000 తూములు తక్కువగ నేర్పడెను. ఉష్ణ మధికమగుటయు జాలై నెలలో నెడతెగక వర్షము కురియుటయు, పంటలు చెడుటకు చాల వలయు కారణములు. గోధుమమైద నూటికి 85 పాళ్లవంతున కోయబడెను. ఎగుమతికి 9,00,00,000 తూముల గోధుమలున్నటు లేర్పడెను. ఇతర పంటలలో, బార్ల నూటికి 60 వంతులు, ఓటుధాన్యము 65 వంతులు, అవిశేషితులు 80 వంతులు ఈతరున కోయబడెను.

యూనైటెడ్ స్టేట్సు.

సంయుక్త పరగణాలు:— గత వసంత ఋతువు మొదలిప్పటివఱకు గడచిన పక్షమున కురిసిన వర్షములు శ్రేష్ఠతములు. మొక్కజొన్నమైనన కనుకూల పడజాలని యంత తామసముగ నీ వర్షములు కురిసినవి. కాని, యివి (ఈవర్షములు) వానకాలపు గోధుమపంటకు అనుకూలముగ నున్నవి. మొక్కజొన్నపంట అభివృద్ధిగాంచుననుట కించుకేనియు అవకాశములేదు.

ఆరెంటినా.

శీతోష్ణాదిప్రకృతిస్వభావస్థితి చక్కగనున్నది. మొక్కజొన్నపంట క్రమక్రమముగ నభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఆస్ట్రేలియా.

మొత్తముమీద మైదస్థితిగతులు అనుకూలముగనే యున్నవి. ఈవారమున కురిసిన వానలు మైదస్థితిని చాలవఱకు బాగుపరచినవి.

కొన్ని చిత్రమగు కేసులు

గత సంతర్పరపు రిపోర్టు.

ఈక్రింది సంగతులు కడచిన సంతర్పరపు రిపోర్టునుండి గ్రహింపబడినవి:—

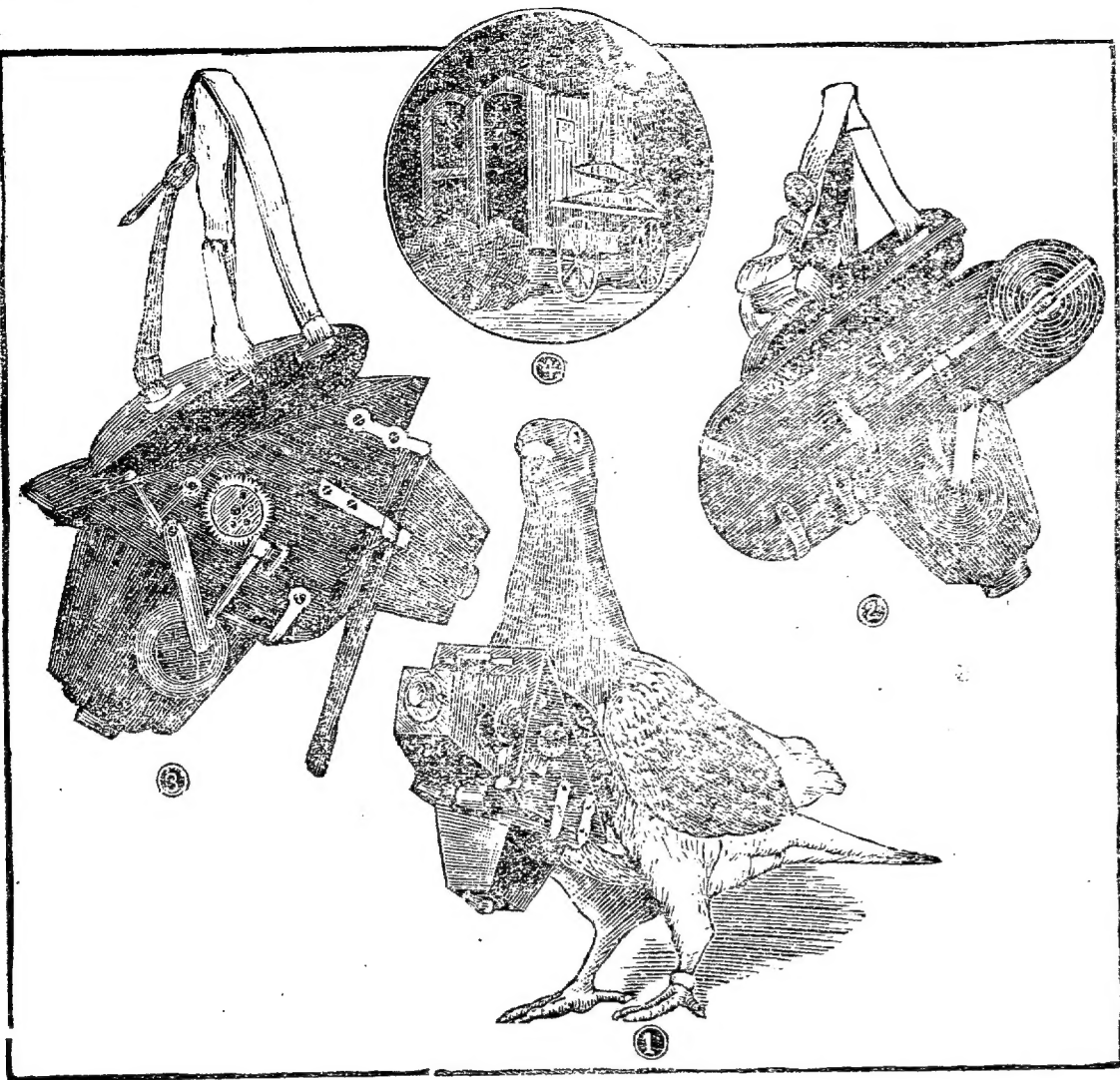
కొడయకనాలుగోడు రయిలు స్త్రీవనువద్ద నున్న వెయిటింగురూములో నొక యూరోపుదేశపు స్త్రీ పండుకొని నిద్రపోవుచుండగా దొంగలు చొరబడిరి. వారామెసామానులుగల సంచివెత్తికొని పోవుచుండగా నామె లేచి వెంటబడి చూచి భయపడకవైర్యముతో వారిని కలిసికొన గలిగినదిగాని వారామెను కొట్టిరి. ఆనేరమును దర్యాప్తుచేయుటలో రయిల్వే పోలీసువారికి సహాయముచేయుచున్న యొక కరణమునుగూడ నెవరో చంపిరి. కాని తగిన సాక్ష్యము దొరకనందున దొంగతనమున తవరివిదను నేరస్థాపనము చేయబడలేదు.

గుంటూరు మార్వాడీలు.

ఒకడు గుంటూరునకు వచ్చి కమిషనుకొట్టుపెట్టిగొప్ప ధనవంతునివలె నటించి మార్వాడీలను చక్కగామోసముచేయ గలిగియుండెను. ఆయూరిలోని కొంద రిరినికి జామీనుగా నుండుటచే కొద్దికాలములోనే యతడు 40,000 రూపాయలను బదులు పుచ్చుకొని పారిపోయెను. తరువాతవానిని అరెస్టు చేసి వానిని వానిసహకారులనుగూడ చెరసాలకు పంపిరి.

కృత్రిమ బంగారము.

ఇద్దరు కెమారను హాయిలాండర్ను పటాలము లోని సోల్టర్లును మరి 5 గురు హైందవులును కలిసి కర్నూలుజిల్లాలో ధనికుడుగు నొకకంట్లాక్తునొద్దకుపోయి ఏదో మాయసరకును కోలారు బంగారుగనులలోని బంగారమనిచెప్పి అతనికి విక్రయించి 10,000రూపాయలు పుచ్చుకొని మోసము బయలుపడకముందే పారిపోయిరి. అసోల్టర్లు లిద్ద

యంత్రసమయములందు పెంపును పావుగంటలను వారల సంపుటకును శత్రువుల గట్టుకు కను గొనుటకును పంపు వాడుకగలదు. పావుగంటలను వెంటను తీసుకొనిపోయి మూడు నాలుగు వందల మైళ్ల దూరమున వాటిమెడలో చీల్చునట్టి వదిలిన నవి స్వస్థలమును జేరును. ఆయుత్తరమును జదువుట వలన స్వపక్షపు స్థితి తెలియును. శత్రువులగట్టును గనుగొనుటకై పావుగంటల మెడయందు ఫోటో గ్రాఫులను తీయుచువెట్టెలను గట్టుదురు. అవి మిక్కిలి చిన్నవిగనుండును. వాటికి స్వతస్సిద్ధముగ బొమ్మలను జీయు మరలమర్చబడియుండును. పిట్ట యెగురునప్పుడు రెండుమూడు నిమిషములకొకసారి ఫోటో పడును. ఆ ఫిలుమునుండి ఫోటోలను తయారుచేయుటకై సం 4. సాధనము చేయబడినది. ఇట్టి సాధనములను జర్మను వేగులవారిండు షరజేతములలోని రహస్యములను గనుగొనుటకు వాడుచుండిరి ప్రజాతీ గలదు. కోటలమీద నెగిరెడి పావురములివును కాల్చిచంపబడుచున్నవి. సం 2. కెమిరాలో క్రింది వస్తువులు మాత్రము ప్రతిబింబించును. పావురము మెడయందున్న కామిరాలో క్రిందయెరుటనున్న నస్తువులు ప్రతిబింబించి బొమ్మలేర్పడును.

రును హైందవులలో 4 రును తరువాత దొరకిరి. ఆసామ్యులో చాలసామ్యుకూడ వారికదద దొరకనట్టి. వారినందరిని విచారించి ఒకనిని మాత్రము వదలివెట్టి తక్కినవారి నందరిని శిక్షించిరి.

ఇత్తడికాసులు.

రామనాడుజిల్లాలో నొక కంసాలియను మరియిద్దరును గలిసి కొంతమందివాడుతోటికట్టవద్దకు పోయి మొదట కొన్ని బంగారపుకాసులను చూపి వానికిబదులు 2000, యిత్తడికాసులను వారికంటగట్టి 8000 రూపాయలను పట్టుకొనిపోయిరి. తిరునల్వేలి జిల్లాలోగూడ నిటుల నేరగురు చేరి యొక పల్లెటూరివానియొద్దకు పోయి వాని కొకనిజమైన బంగారపుకట్టను మొదట చూపి 86 యిత్తడికట్టలనిచ్చి 1000 రూపాయలను పుచ్చుకొనిరి గాని వీరిలోవీరికి వాటాలు తెగక యొకడు పోలీసువారి కెరిగించెను. వారిలో నలుగురిని పట్టుకొనిరి. ముగ్గురికి శిక్ష విధింపబడినది.

విషము.

నీలగిరులలో లోవడేలు సాతకాలలో చదువుచున్న యొకపాలుడు తనకగపడిన లెల్లనిపదార్థమును రుచిచూచి యందువలన చచ్చెను. ఆపదార్థము విషమని కనుగొన బడినది. కొంతసేపటి కాపాతకాలలోని పాకకాలలో భోజనముచేసిన వారికి చాలమందరికి కంటనే జబ్బుచేసినది. వందలదిన యొక పదార్థమున విషము కనబడినది. ఆ విషమందులోని కెటాల చచ్చుకో రహస్యము తెలియలేదు.

ఇతరపత్రికలు.

ప్రారంభవిద్య.

ఇండియాదొరతనము వారిక విషయమున కాసనము చేయుటకుమందు ప్రభాభిప్రాయమును విస్తారముగ తెలిసి కొని ప్రజలుచేసిన విమర్శలను జాగ్రత్తగా నాలోచించిచివరకు తామవిషయమున నేదో కాసనమును చేసినపుడు గూడ నటుల చేయుట కవసరములగు కారణములను గూడ స్పష్టముగ వివరించుచుండురు. ఇండియాదేశము నిరంకుశముగ పరి

పాలింపబడుచున్నదని నెపము చేయుచుండురు. కాని యీరీతి గా ప్రభుత్వమువారు జవాబిప్రాయమును తెలిసికొనిపిమ్మట కాసనములను చేయు దేశములు చాల తక్కువగానున్నవని విమర్శించువారు గమనింపవచ్చును. ఇండియా దొరతనమువారి నిర్మాణ పద్ధతి ననుసరించి వారిటుల చేయుట యుక్తియుక్తమే. వీలయినంతవఱకు యంత్రమును సహజ తెలియగోరుచు దేశముల యభిప్రాయములను గ్రహించుచుండుట యీరీతి నేర్పడిన ప్రభుత్వమున కవసరమైయున్నది. పిమ్మట జనులలో గల యభిప్రాయ భేదములను బట్టియు, అపునపును వాని నన్నిటిని సమన్వయము చేయుట కవకాశము కలుగకుండుట వలనను, జనులలో చాలమంది చదువురాని వారగుటచే వారి యభిప్రాయముల ననుభవము గల దొరతనమువారి యుక్త్యోగల మూలకముగ ప్రభుత్వమువారి కెరిగించుటకు లెప్పు రెక్కిన విషయములలో ప్రజలు మాటలాడ నేరనివారుగా నుండుట చేతను దొర తనము వారు చాక చక్కముతో తమ యభిప్రాయములను ధృఢపరచి యాచరణమందు నెట్టుట వారికి విధానముమైయున్నది. ఈపంథ విద్యాకాభిలాషరే మరియేకాఖ్యాయంబు గూడ నింతచక్కగా జరుపబడియుండలేదు. ప్రజానీకముల పరిపాలింపబడుచున్న దేశములలో కొన్నిటియందుగూడ ముఖ్యముగ నీవిద్యావిషయమున నిరంకుశత్వమే కనబడుచుండునటు గావండ యిండియాదొరతనము వారిసర్వ జనులాలాపంతయు భ్రాంశీయముగనున్నది. నవీనముగ ప్రారంభవిద్యా చరిత్రమే యావిర్భావమునకు చక్కని సాక్ష్యము. 1911 లో నెక్కువమంది యువనిధికార సభ్యులగు సంఘసభలో నీవిషయము విపులముగ చర్చింపబడినది. ప్రారంభవిద్య నిర్బంధముగ నుండవలెనని అనంతపురమందే యొకకాసనము అధికార సంబంధములేకుండ ప్రతిపాదించబడినది. ఆకాసన సారాంశమువిశేషముగ ప్రకటింపబడినది. వందలకొలది యభిప్రాయములుచచ్చినవి. సాంప్రదామిక కాసనసభలో విపులముగ చర్చజరిగినది. కాసన ముఖ్యాంశము నాచరణమునందు నెట్టుటకు వీలులేకపోవుటచే నీండియాదొర తనము వారండలి ఫలితము నాచరణమునందు నెట్టుటలది. ప్రారంభవిద్యను విస్తారముగ వ్యాపింపజేయుటకు శీఘ్ర

ప్రయత్నములనుచేయ నిశ్చయించిరి. ఆందుకుకావలసిన ధనము నొసంగిరి. ఆచరణానుకూలములగు పద్ధతులనేర్పరుచుటకు పానికప్రభుత్వముల వారికివాసిరి. —పయ్యెనీరు.

నేరే పరివాంఛ.

బట్టలకు వేసెను జర్మనుదేశపు రంగులు దిగుదురు లాగి పోవుటకులగుంటూరు జిల్లాలోని చీగల వేటపాలెను యూనియనులలో చేరి నివసించుచున్న బట్టలవేగాండ్రకు చాల నిష్పందిగానున్నది. విదేశపురంగాలు రానారంభించిన పిమ్మట దేశీయ రంగులను నెక్కు సంవత్సరముల క్రితమే వాడుట మునిపేసిరి. ఈదేశమున నేయబడుచున్న బట్టలనువిక్రయించువానికి ప్రత్యక్షముగను పరోక్షముగనుగూడ నీదారుణ సంగ్రామము వాధకముగా నున్నది. ఈదేశమున నేయుడిన బట్టలను విదేశములకు ఎగుమతిని చేయఁచు విదేశములనుండి రంగుపేషాభిదేశమునకు తెప్పించుచు వ్యాపారము చేయు పల్లెటూరి కోమటికి గూడ నప్పుడు కలుగుచునే యున్నది. వెనుక 50 రూపాయల కమ్మబడు రంగుపేషా యిప్పుడు 180 రూపాయల కయినను దొరుకుటలేదు. ఈ యుద్ధ మింకను కొంతకాలమిటులే జరిగినచో నావెలకుగూడ దొరికివు. ఇక రోజు కూలివలన జీవించు వారిగతి వ్రాయ నక్కరలేదు. వారికి కూలి సమృద్ధిగ దొరకు రోజులలో నయినను విపుట కూలి యావుటకే సరిగాని నిలవ సామ్యేమియు నుండదు. వారికిప్పుడు కూలిపనులు దొరకక పోవుచుండుటచే వారు పొట్టకూటికి మొగమువాయు నకస్థలో నున్నారు. మొత్తము మీద నీపరిశ్రమ చేయువారు సుమారు 20 వేలమంది ఇప్పుడు జీవనాధారము లేకుండ నున్నారు. దీనికి సాధనాంతరమేదియునులేదా? —నూన్ ఇండియా.

రాజభక్తినధలు.

ఆత్మకూరు.

ఆంధ్రపురంతాలూకా ఆత్మకూరులో ఈనెల 4 వ తేదీని డిప్యూటీ కలెక్టరు ఆర్. సుబ్బాగౌతు పంతులుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభలో రాజభక్తినీరూర్చియు, ఆంధ్రములకు జయము కలుగవలయుననియు, నుపన్యాసము లియ్యబడి, యుద్ధనిధికై రు 222 లు చందాలు చేయబడినవి. చందా లింకను కనూలుచేయు నిమిత్తమై ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయబడినది.

పాదువా.

కడచిననెల 30వతేదీని డిప్యూటీ రహస్సీలుదారుగారి యాధిపత్యముక్రిందనొక సభజరుపబడినది. సభ్యులు ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు జయముకలుగవలయునని యుపన్యాసించిన పిమ్మట యుద్ధనిధికై రు1500లు చందాధనముగా సమకూర్చబడినవి.

పామిడి.

కడచిననెల 30వతేదీని గుత్తితాలూకా పామిడిలోనొక సభజరుపబడినది. యూనియన్ ప్రైవేటుగారు ఆధిపత్యము వహించిరి. రహస్సీలుదారుగారును సభనలంకరించిరి. సభ్యుల వలన యుద్ధనిధికై రు1500లు చందా చేయబడినది.

ఎమ్మిగనూరు.

ఈనెల 2వ తేదీని ఆదవానితాలూకా ఎమ్మిగనూరులో రివిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసరు ఏ రంగనాథ మొదలియారుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభలో చెన్నపురి యుద్ధనిధికై 800 రూపాయలు చందా చేయబడినవి. ఇంకను చందాలు కనూలు చేయుటకై ఒక కమిటీ యేర్పాటు కాబడినది.

ఆత్మకూరు.

నెట్టెంబరునెల 21 వ తేదీని రెవెండు డిప్యూటీ పోస్ట్ గారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినసభలో ప్రజలు రిమరాజభక్తిని వెల్లడించిరి. మాడిప్రూటీకలెక్టరు, రహస్సీలుదారు, గునికెట్టి రోజయ్య, కొండ్రాజు గోపాలయ్యగారు ఉపన్యాసించిరి. పిమ్మట యుద్ధనిధికై కొన్నిచందాలు చేయబడినవి.

అలమూరు.

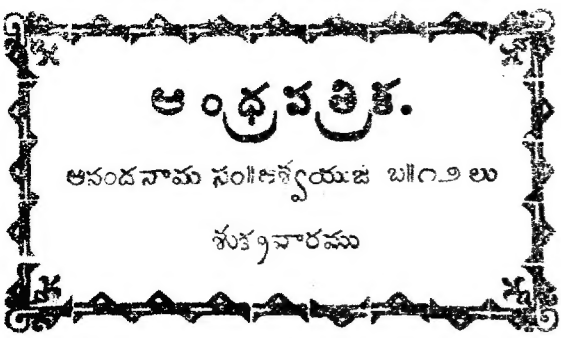
ఈనెల 2 వ తేదీని రెవెండు తాలూకా అలమూరులో యుద్ధనిధివిషయమై ఒకసభజరిగినది. నెట్టెచ్చ వెంటపతి రాజుగారుసభాధిపత్యము వహించిరి. రెవెండుతాలూకాతహస్సీలు నెనుగొండ డివిజను డిప్యూటీ రహస్సీలుదారు మున్నగు వారు వచ్చిరి. చెన్నపట్టణపు నిధికి రు 174-8-0లును, ప్రైవే రాయిగారి నిధికి రు 40 లును చందాలుపడినవి.

పెదకల్వేపల్లి.

కడచిన నెల 22వ తేదీని చల్లపల్లి పోలీసు సబ్దినస్పెక్టరు నిట్టల నత్యనారాయణగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభలో యుద్ధనిధికై రు 19-8-0 లు చందాలు చేయబడినవి. రాజభక్తినీరూర్చి ఉపన్యాసము లియ్యబడినవి.

కాకినాడ.

ఈ పట్టణమునందలి మహమ్మదీయులు తమ గాజభక్తిని విశేషించుటకై ఒక సభిగావించిరి. కాకినాడలోను, ఒక న్నాయక పురంలోను ఆంగ్లేయుల జయమునకును యుద్ధము త్వరలో ముగియుటకు ప్రతిభుక్తవారము ననుజోచేయుటకును నిశ్చయించిరి.

పరిశ్రమలు—ప్రభుత్వము.

ఐరోపా సాగ్రామము దీర్ఘ యుద్ధము తప్పక కాగలదని నిన్నటిదినము ప్రాసితిని సంతకరములకొలదియేయగునుకాని మాసములకొలదిగాని వారముల కొలదిగాని కాదను మాటనిజము. ఒక నేళ కొంతకాలము జరుగను జరుగను నన్ని పక్షముల వారును డస్సివేసరి విగ్రహము మానుకొని సంధిచేసి కొనినను చేసికొనవచ్చును. కాని యిది యెవను నేటి మాటగాదు. ఒకటి రెండు సంవత్సరముల వరకు నింత పట్టుదలతో యుద్ధమున ప్రవేశించినవారు పిరుదివియక పోరాడు దురనుట తప్పని సిద్ధాంతము. ఈ పోరాటమునందు జర్మనీ ఇంగ్లాండులు ఒండొంటి వ్యాపారస్తంభము నొక ముఖ్యంగముగా గొనియున్నవి. నిన్నటి దినము మేము పేర్కొనిన బరను హాల్డే యీ విషయమును 1911 లోనే ప్రకటించినాడు. ఆతని ననుసరించి యింగ్లాండు వ్యాపార విషయమున సర్వశక్తులతో విజృంభింప గలదియే యెవను ఆ వ్యాపారమును గూడ నశింప జేయుటకు సర్వ ప్రయత్నములు చేయవలయునట. తదర్థము అక్కడక్కడ నుండు జర్మనీ యుద్ధపు పడవలు యుద్ధపు మాట సాగుచుండగనే ఆంగ్ల నౌకాదళము జర్మను నౌకాదళమును కట్టివేయక ముందే ఆంగ్ల వ్యాపారస్తంభమున దగిన కార్యములకు పక్రమింప వలయునట. ఇట్టి ప్రయత్న మిదివరకు ఫలపరహితమేయైనను కొంత జరిగినదని మాచదువరు లెరుంగుదురు. అదే రీతినే ఆంగ్ల నౌకాదళపు మొదటి ముఖ్య కార్యము జర్మను వ్యాపార స్తంభమునకు యంగీకరింపబడియున్నది. ఆంగ్ల ప్రపంచ సామ్రాజ్య శక్తి వ్యాపారమాలకమేయగుటచేతను జర్మనీయు తగ్గులముననే అట్టి ప్రపంచసామ్రాజ్య శక్తి నే సంపాదించవలయునను నభిలాషచే నీ యుద్ధమునకుముందు వ్యాపార విజృంభణముకాంచి ఇంకను కాంచునుద్దేశముతో నీ యుద్ధమునకు దిగియుండుటచేతను నాంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులు జర్మనీవ్యాపారమును సాధ్యమైనంత సంపూర్ణముగా నశింపజేయుటకు ప్రయత్నములు చేయ నారంభించినారు. ఇంగ్లాండులో పనికొంత ప్రారంభమైనది. ఐరోపాయందలి పరిశ్రామిక దేశములగు ఫ్రాంసు, జర్మనీ, ఆస్ట్రియా మున్నగు నన్నియు కొంచె మించు మించుగా యుద్ధమున నిమగ్నములయినందున వ్యాపారమున రెండవ స్థానమున కెక్కియుండు జర్మనీ వ్యాపారము స్తంభితమయి యుండుటవలనను నింగ్లాండులోని ప్రజల దినకే పరిశ్రామిక ప్రయత్నములలో మొదటివారగుట చేతను ఆంగ్ల భూమిలోని యాంగ్లాధికారుల ప్రయత్నములు బాగుగాజరుగ నారంభించుట కవకాశమున్నది. మనభూమిలో నాంగ్లాధికారుల యుపక్రమము లంత త్వరితగతి సాగజా కుండుట కనేక కారణములు గలవు. మన విడివరకు పరిశ్రామిక ప్రయత్నములలో నెక్కువగా నున్నవారము కాము. మనభూమికి చేరువన యుద్ధముగను దాని యొక్క ప్రత్యక్షోత్పాదము మనకు కలుగుచుండుటలేదు. మరకగుగు పొరుగుననుండు జపాను అమెరికాలు మనకు దగిన వస్తువులను స్నేహితముమై పంపుట కెప్పుడును సిద్ధముగానే యున్నవి.

అమెరికావా రిప్పటికే జాగ్రతపడినారు. తమ ఇచ్చటి ప్రతినిధికి తగిన యుత్తరువుల నొసంగి యున్నారు. అతడు తమ దేశమున నుత్పత్తియగు వస్తు జాలమునకు సంబంధించిన విజ్ఞానమును వెదజల్లుటకు ప్రయత్నము లొనర్చుచున్నాడు. ఇచ్చటి వ్యాపారస్థులకు తగిన సంగతులను తెలుపు నుద్దేశ్యముతోను నలహాలనిచ్చు నభిలాషతోను తన కార్యాలయమున కతడనుగుణములగు వార్తా పత్రికలను, గ్రంథములను, నెలల జాబితాలను తెప్పించి యున్నాడు. కావలసిన వారు ఎప్పుడేమిటో స్పెచ్చు మిదెకు పోయి చూచుకొన వచ్చునట! నిజము వ్యాపారస్థులనిన నిట్టివారుగదా వ్యాపారస్థులు. మనవ్యాపారస్థులీ సద్భుత గుణముల నెప్పుడు సంపాదించగలరో? జర్మనీ వ్యాపారమును ఆస్ట్రియా వ్యాపారమును నగర ద్రోక్కనేలెను. మన వ్యాపారమును విజృంభింప జేయవలెను అని ప్రభుత్వమునాగును ప్రజలును నంత యుత్సాహము చూపినను నిజముగా మన దేశము నందలి పరిశ్రమలకు క్రొత్తజీవము నిచ్చి మనసిరిని పెంచిననే తప్ప ఫలము నందిన వారు కాజాలను. జర్మను ఆస్ట్రియా వ్యాపారముల స్థానముల జపాను అమెరికను వ్యాపారములు వచ్చి చేకొనును. జపాను అమెరికాలు మనప్రభుత్వపువారి మిత్రులు కావచ్చునగాని మన వ్యాపారాభివృద్ధికంటె నెక్కువగా వారి వ్యాపారాభివృద్ధియగుట మన ప్రభుత్వమువారి కేమాత్రమును సంతృప్తి కరముగా నుంజాలదు. కావుననే మన ప్రభుత్వమువారు మనదేశమున పరిశ్రమల యభివృద్ధికలుగుట యెట్లొయను నంతమును విచారించువారై నారు. మద్రాసు రాజధానియందలి యధికారుల పరిశ్రమ నిడివరకు కొంత చచ్చించి యున్నాము ఇప్పుడు స్థానిక ప్రభుత్వములకు మాత్రము వదలియుండినయెడల ఇండియా యంతటిని తగినవని జరుగజాలదని తఱచి కాబోలు సింలాలో నుత్తమ వ్యాపారాధికారులగు లేగారు పర్యటనమునకయి బయలుదేరినారు. బొంబాయికి వచ్చి అచ్చటి పరిశ్రామిక వ్యాపారనాయకులతో విషయములను జర్పించినారు. హైదరాబాద్ వ్యాపార సంఘమువారు వీరితో ప్రసంగించునప్పుడు 1. రంగులు 2. గాజు 3. నిప్పుపుల్లలు 4. రాసాయనిక పరిశ్రమలు 5. చక్కెర మున్నగు పరిశ్రమలను గురించి నొక్కి చెప్పినారు. ఆరంభావస్థయందు పరిశ్రమలకు తగిన ప్రోత్సాహమిచ్చుటకు సుంకములలో ననుకూలములును, రైల్వే రేటులలో ననుకూలములును మున్నగువి యావశ్యకమనుటను జూపించినారు. జర్మనీ, జపాను, అమెరికా మొదలగు నన్ని రాష్ట్రములును దిగుమతియగు వస్తువులపై ప్రభుత్వమువారు సుంకములువేసి స్వదేశీవస్తూత్పత్తికి తోడ్పడుటచేతనే వ్యాపారప్రపంచమున తలయెత్తి కొనగలిగినవి. మొన్నటిదినము జపానునుగురించి ద్రాయుచు నచ్చట నిప్పటికిని అల్లికపువస్తువుల పరిశ్రమను పెంచు నుద్దేశ్యముతో దిగుమతియగు నాతరగతి వస్తువులవెలల వనుసరించి నూటికి 40 వంతున సుంకము వైచుట తెలిపితిమి. జర్మనీలో నింతకంటె వస్తువులగు సంతకాను ప్రభుత్వము వారిచ్చుటకలదు. ఇంతవెలగల వస్తువును సిద్ధము చేసి బయటికి నెగుమతించేసినయెడల నితరద్రవ్యము సహాయమునిచ్చెదమని తోడ్పడుచుండురు. ఇట్టియ సాయములమూలమున నభివృద్ధియగు నితర దేశముల వ్యాపారముతో మనదేశపు వ్యాపారమును తులనాగవలయుననిన మనప్రభుత్వమువారును మనకే యోయోగితిని తోడ్పడవలసియుండురు. తోడ్పడుదురనియే నమ్ముచున్నాము. మనదేశమునందలి రైల్వేల విషయమున నిట్టి తోడ్పాటు చూపి

యున్నారనుట స్వప్రము. 'గేరంటి' యనునదియు మెకవిధముగు సంతకానయే. రైల్వే లభివృద్ధికావలెనని తలంచి రైల్వేకంపెనీకు 'గేరంటి'నిచ్చి మీ కొంతరేటున లాభము రాకపోయిన మేమిచ్చు కొందుమని మనప్రభుత్వమువారు సాయపడినట్లే నేటికి పరిశ్రమల విషయమునను సాయ పడవలసి యుండురని మానవ్యము. మన లేదొర గాంచిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునందు విశేషముగు నంతమేదియు లేకున్నను ప్రభుత్వపు వారి యాలోచనకు దెచ్చుమనుట యందే, ఇప్పటి మన ప్రభుత్వ హాల్డేజి మహాశయుడే కావున, శుభార్థమున్నదని మా విశ్వాసము. ఒకవేళ విచారణలగు నప్పటికి కొంతకాలము పట్టునను కొనినను ఇప్పటి నుండి యెవ సంకతి సందర్భముల నడక సత్వరముగా వైన యెడల మనకు కావలసినంత వ్యవధి యుండగలదు. యుద్ధము ముగియుటకు కొంత కాలము యుద్ధము నందిన పక్షములను సద్గొని మరల నందలి పరిశ్రామిక దేశములు తలయెత్తి కొనుటకు తరువాత మరికొంత కాలమును, పట్టుటను బాగుగా గమనించి యెప్పటికి యొకనాటికి మనము పోటీపడి పనిచేయ వలసియే యున్నాము గావున సాధ్యమైనంత సత్వరముగ ప్రభువులును ప్రజలును కలిసి కార్యమునకు కడంగుట శ్రేయస్కరము.

దేశీయమహాసభయొక్క సన్మానసంఘము నిన్నటిదినమున మహాసభామందిరమున గూడినది. నిర్ణయించవలసినవిషయములు రెండు. సభాధ్యక్షుని నియమించుట, సభాస్థలమును నియమించుట. సభాధ్యక్షుని నియమించుట విషయమై దేశీయమహాసభయొక్క ఉపసంఘములకు భేదాభిప్రాయములు గలవనువిషయము తెలిసిన రహస్యము. మొదటను మువ్వరు పేర్కొనబడిరి. గాంధీ గారికి పీఠులేనందన వాడు వదలివేయబడిరి. లాజపతిరాయిగారు భూపేంద్రనాథబాసుగారు నిలిచి యుండిరి. వెరుకట్టసభయందు విషయనిర్ణయమును జేయుటకు ప్రోవిన్ల కమిటీల సమ్యుత్తులు సందిగముగ నుండుటవలన పీఠులుగ లేదని తలచి యా విషయము ఉపసంఘముల పునర్విమర్శనమునకు పంపిరి. సమ్యుత్తులు నాలుగు బాసుగారికిని మూడు లాజపతిరాయిగారికిని నీయబడినవి. ఆహ్వానసంఘమునకు సందిగవస్త యేర్పడినది, నియమితులైన ఇరువురును సమ్యుత్తులు, సుప్రసిద్ధన్యాయవాదులు, దేశభక్తులు, మతసంస్కర్తలు, ఉభయమును నుపసంఘములచే బేర్కొనబడినపుడు వారిగుణదోషముల నెంచుట సమంజసముగాదు. ఉభయమును బ్రశంసించుచు సభ్యులు నిన్నటిసభయందు బ్రసంగములను జేసిరి. మొదట లాజపతిరాయిగారిని నియమించుటకై సమ్యుతినిచ్చిన చెన్నపురి యుపసంఘము తిరిగిబాసుగారికి సమ్యుతినిచ్చుట చోద్యముగదోచక మానదు. ఈమార్పునకు గల కారణము దురూహ్యము. కాని ఇతరోపసంఘములు బాసుగారిని బేర్కొనినపుడు ఆహ్వానసంఘమున కుపసంఘముల సమ్యుత్తులను నిరాకరించు స్వతంత్రముగలదా యను నంతము విచారణీయము. ముఖ్యముగ వ్యవధిలేని సమయమునందు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు చెప్పినటులు తిరిగి పర్యాలోచనమునకై పంపుట యుక్తముగాదు. ఈకారణంబులను యోచించి సభ్యు లభిప్రాయభేదములను గమనింపక భూపేంద్రనాథ బాసుగారిని సభాధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనిరి. సభాస్థలవిషయము మాటపోపసంఘమునకు వదలివేయబడినది.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇ.గ్లాండు-స్టాన్సులు.

హైందవ సైనికులకు

వైద్యశాలలు.

యూ.యెస్.కా.సిల్ యోడలవైదింటిని హైందవసైనికులకొరకు వైద్యశాలలుగ నేర్పాటుజేసిరి. వీనియందు లండనులోని వైద్యశాలలందలి వార్తలేవిధముగ నుంచబడుచున్నవో యట్లే కావలసినవనియు నేర్పాటుజేయబడినవి.

కెనడా సహాయ సైన్యము జేరెను.

ప్రజలస్వాగతము.

లండను ఆక్టోబరు 15:- కెనడావారు పంపునహాయ వైద్యములో ప్రభుభాగము నిన్నటిదినమున ప్రియత్నుజేరెను. వీరినిదీసికొనివచ్చిన యోడలలో మొదటిది యందమున 9౫౦ టలకు లంగురజేసెను. అఖరుది మరి 12౫౦టలకు లంగురజేసెను. పెద్దపెద్ద గుంపులుగ గూడియున్న జనులు సైనికులకు స్వాగతమిచ్చిరి.

పెద్దయుద్ధముజరుగవచ్చును.

లాహోరు ఆక్టోబరు 15:- సివిల్ అండు మిలిటరీ గజెట్ పత్రికకు ఈ క్రింది తెలిగ్రామువచ్చినది:-

లండను ఆక్టోబరు 18:- జర్మనులు బెల్జియను సమద్ర తీరమునకు జేరవలెనని ప్రయత్నించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. కొద్దిరోజులలో సమద్రతీరమునకు సమీపమున ఉత్తరదక్షిణ దిక్కుల పెద్ద యుద్ధము జరుగవచ్చును. ఈ యుద్ధములో ఎవరో ఒకరు ఓడుట, ఒకరు జయించుట కూడ సంభవించవచ్చును. ఇకముందు ఎటునుగొనుపమున జరుగు వ్యవహారము లంత లెక్కలోనివికావు.

జర్మనుసేన

శత్రువులపై పడవచ్చును.

లాహోరు ఆక్టోబరు 15:- లండను టైముస్ పత్రిక యొక్కమిలిటరీ విలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- పడమర అనగా ఫ్రాన్సు బెల్జియములలో నుండు జర్మనుసేన 15 లక్షలండవచ్చును. జర్మనులు ప్రస్తుతము తమపై పశువును బ్రతి

మధ్యరంగమునుండి క్రొత్తవార్త లేవియును లేవు. ముఖ్యముగ మార్పులేవియును జరుగలేదు. శత్రువులు లిల్లి చుట్టుపట్లనుండి తరుమగొట్ట బడి నారు. బెల్జియము పొలిమేరలలోనికి ప్రోయబడి నారు. లిల్లికేలేల వైశ్వేప్రయాణములు మరల నెప్పటియెల్ల సాగుచున్నవి. ఈ వార్తకర్థము లిల్లిని మిత్రమండలివారు మరల స్వాధీనపరచు కొనినారని కాబోలు. ఏయినుయుద్ధ మిప్పుడు ప్రాముఖ్యమును కోల్పోయినది. మెల్లిమెల్లిగా బెల్జియము వచ్చినచీరమున నుత్తరమునుండి దక్షిణము వరకును ముఖ్యయుద్ధరంగములో తీరుచున్నది. తూర్పున రుష్యావారు విశ్వలాసది వచ్చిమభాగమున శత్రువులను వెనుకకు ప్రోయచున్నారని తెలియవచ్చుచు యెతయు సంతృప్తికరము. వార్తాపైకి పోవుచుండిన యొక జర్మను విమానము కొలది యెత్తున పోవుచుండగా ఏమూలనుండియో కాసకులు కొండరు దానిని గిమనించివట్టు కొని విమానము నందలి ఇటులను వార్తాకు కొని వచ్చినారు. ఇదియు సంతృప్తికరమే. జపాను చక్రవర్తిగారి యుపక్రమముపై సింగపూర్లోని తటస్థ ప్రజలను పంపివేయుటకు నేర్పాటు లోనర్పబడినవి. నేటిదినము అమెరికను ప్రతినిధిగారు అచ్చటి జర్మనీ చీనా జాతుల స్త్రీలను బిడ్డలను టీకావేసిన నకు విలుచుకొని సోయెదరు. తటస్థ ప్రజకును స్త్రీలకును బిడ్డలకును ననవసరముగా బెబ్బలులేగిలి చావకుండ సంరక్షించునని త్రిమంత ప్రయత్నము చేసి తరువాత యుద్ధమునకు బూననుండు జపాను చక్రవర్తిగారి భర్మమునెవ్వరు ప్రశంసింపకుండురు?

మ ఫ్రెంచిసేనలతో పోరాడుచున్నారు. ఇకముందు వారే, బ్రిటీషు, ఫ్రెంచిసేనలపై పడవచ్చును. అట్లు జరిగినను ఆరుద్దా పడవలసిన అవసరమేమియు లేదు.

ఇంగ్లను పార్లమెంటు.

లండను ఆక్టోబరు 14:- పార్లమెంటు నవంబరు 11 క తారీఖువరకు మూసివేయుండును.

కెనడా సేన ప్రియత్నుజేరుట.

లండను ఆక్టోబరు 15:- యుద్ధమునందు అంగ్లేయసేనలకు సహాయము చేయుటకుగాను, కనడాసైనికులు, ప్రియత్ను శత్రు చేనవ్వకు ఆపట్టణవాసుల ఆనందమింతింతయని చెప్పుటకు వీలులేదు. సమద్రతీరము, ప్రదేశమందలి గుట్టలు, శత్రు జనులతో నిండిపోయినది. మొదట హైలాండు సేన శత్రుచేరినది. తరువాత ఆ శత్రుదళము చేరెను. ఇప్పుటికి కొద్దిమందిమాత్రమే ప్రియత్నులోనికిరి. రాత్రిపూట ప్రియత్నునుంచి దీపములు ప్రకాశించుచుండెను. సాటులపద్యములతో సైనికులు ఉత్సాహభరితులై యుండిరి. ప్రియత్నులో ప్రజలు బ్రిటీషుసైనికులు కూడ అమితోత్సాహ భరితులై ఉత్సాహమును జరిపిరి.

ఫ్రాన్సులో బెల్జియందొరతనము.

ఒక సమగ్ర.

లండను ఆక్టోబరు 14:- ప్యారిసు-బెల్జియందొర తనమును ఫ్రాన్సుకుమార్చినది తెలిపితిమిగద. ఇందువలన సగ న్నెర్రాజ్యాంగధర్మముల గలిగిన సమగ్ర మిత్రమండలివారికి తృప్తికరముగ నిర్ధారణజేయబడినది. ఇటాలియాదేశములోని పోవుకాల్లు పర్వదేశముల తమయధికారమును తెల్లించుటకు హక్కులేట్లు గలిగియున్నారో అట్లే బెల్జియనులకును అట్టి హక్కులుండును.

ఫ్రెంటువర్త కలహములు.

సిథిగతులు మారలేదు.

మిత్రమండలి ముందుకు బోవుట.

ప్యారిసు ఆక్టోబరు 14:- ఫ్రెంటు ప్రాంతమునందనేక కలహములు జరిగినవి. మనవైద్యమునందు దాపణిభాగమునందు ఓయిసీకరకును సిథిగతులు యేప్పటికలెకే యున్నవి. మన వైద్యములు బెల్జి ఆవాన్ ప్రాంత ప్రదేశముల ముందుకు బోయెనని నిర్ధారణ జేయబడినది. మనవైద్యము నందలి వెల పలి భాగమున మార్పు లేయులేవు. ఆం ప్రకటింపబడెను.

జర్మనీవారి యన్యత ప్రకటనము.

అందలి యధాగ్రము.

లండను ఆక్టోబరు 14:- ప్యారిసు-ఫ్రెంచివారి కాతుల పటాలులు రెండు ధ్వంసముజేయబడినవి జర్మనీవారు తెలిపిరి. ఈవార్త యుద్ధమున నేటి ప్రకటనమున దెలుపబడెను. ఇందలి యధాగ్రమేయనగా జర్మనీవారి నేక దినములైన తరువాత లాహాసీ, విసేలకుమధ్యన్న భూములందు బహుశాద్విగా ముందుకువచ్చిరి. వారు విసేకు భ్రంభాగమున కొంత వరకు వెనుకకు బోవలసినవారైరి. ఆధునపక్షమున మనకొంత వ్యయము కలిగినదో జర్మనీవారికిగూడ యంతవ్యయము కలిగి యుండును.

జర్మనీపటాలములు రెండు నాశనమగుట

శత్రువుల ప్రయత్నములు వృథాయెయ్యెను.

లండను ఆక్టోబరు 14:- ప్యారిసు-వై ప్రకటనమునందే యిట్లున్నది. మనవైమానికలొక జర్మనీవారి కాతులపటాలమును వెంటబడించి బాంబులు వేయుటచే నాశనము వారి కెక్కువ నష్టము గలిగెను. ఇంతే గాక జర్మనీవారు తాము వెడ్జ్ కను ముట్టడింతుమని చెప్పుచున్నారు. ఫ్రెంచివారిప్రకటనల మూలమున యధార్థము తెలిసినది. జర్మనీవారివైద్యమున వెడ్జ్ కకు వచ్చి యుండలేదు. వారు రెండుసార్లు వృథాప్రయత్నముల జేసిరి. కాని రెండుసార్లుగూడ శత్రువులకు చాలవ్యయము కలిగి ప్రయత్న భంగమయ్యెను. మనము జర్మనీవారి రెండుపటాలములను పూర్తి ధ్వంసముజేసితిమి మరి బ్రకటింపవలెననుకొను సెంటుమిదాలు బెల్జియో మూలమునదిని నాటుటకు జర్మనీవారు ప్రయత్నించిరి. మనవైద్యములు శత్రువైద్యస్వాముల జేరుటచే వారి ప్రయత్నములు భంగమయ్యెను.

జర్మనీవారు ప్యారిసును కొంగిరి.

లండను ఆక్టోబరు 14:- మిత్రమండలి వైద్యమున కడమభాగమున బ్రిటీషు సైనికలకును శత్రువులకు పోరాటము జరిగెను. జర్మనీవారు కొద్ది గాపాస్వయమున కొరగవలసినవారైరి. ఈప్రాంతభూములందు గనలు విశేషముగ నుండుటచే త్వరలో ముందుకు బోవుట కష్టము. అనివారా ప్రకటనాశీసు వారు తెలుపుచున్నారు.

సిథిగతులు మారలేదు.

ప్యారిసు ఆక్టోబరు 15:- సిథిగతులందు ముఖ్యముగ మార్పు లేవియు కలుగలేదని నిన్నటిరాత్రి 11 గంటలకు వర తనమువారు తెలియజేసిరి.

బెల్జియను దొరతనము

ఫ్రెంచిప్రజల స్వాగతము.

లండను ఆక్టోబరు 15:- బెల్జియను దొరతనమునకు ఫ్రెంచి ప్రజలందఱు స్వాగత మిచ్చుచున్నారు. బెల్జియను దొరతనమువారి ఆయాల్యముగ రికార్డును రక్షించుటగో స్థు గాంచమని ప్రతి ఫ్రెంచిదేశీయునును అనుకొను చున్నారు.

బెల్జియము

జర్మనీవారు వెనుకకుగొట్టబడిరి.

లండను ఆక్టోబరు 15:- కెల్లోని విలేఖకు లిట్లు తెలియజేయుచున్నారు. జర్మనీవారు కెల్లోపునకు ముందుకు వచ్చిరి. వారు యెయిలలోమీదను హాక్సిబ్రూక్ మీదను ఫీరంగుల బారుజేసిరి. కాని వెనుకకు బోవలసినవారైరి. వారు విసేనది చెల్లాచెవరగ దాటిరి. లిల్లిచుట్టునున్న స్థావరముల నుండి జర్మనీవారు వెడలగొట్టబడిరి. వారు బెల్జియనుసరిహద్దును దాటువలసినవారైరి.

రాకపోకలు జరుగుచున్నవి.

కెల్లోను లిల్లికిని రైలుసడచుట మరల ప్రారంభమైనది.

ఆస్త్రియన్ గారి కుమారుడు.

ఆంధ్రైప్పులో పోగుట.

ఆంధ్రైప్పుముట్టడియందు ఆస్త్రియన్ గారి కుమారుడగు ఆర్థుగారు కందకములోనుండి పోరాడెను. కాని బెబ్బ లేవియు తగులేదు. అని డెయిలీ యెక్స్ ప్రెస్సు వ్రాసు చున్నది.

ఆస్ట్రేయియన్ దళిని.

ఆస్ట్రేయియన్ దళములు పడవలమీద ఇంగ్లండు నకు బోవుచున్నారని తెలిపితిమిగద వీరిలోనాచిర పడవలోవచ్చిన విలేఖకులు జర్మనీవారి రాష్ట్రమునాక్రమించుకొని ప్రతిగంట యందును తిలంచుచున్నదని చెప్పుచున్నారు.

బెల్జియనువాడున్నది.

ఆస్ట్రేయియన్ శత్రువులముందు 15000 శత్రుజాతులున్నారు. వీరు మిక్కిలి కలవరయుతో ముగియున్నారు.

బెల్జియందొరతనమువారి ప్రకటన.

ప్రజలకు ప్రోత్సాహపరచుట.

బెల్జియందొరతనమువారు బెల్జియనుకు విడిచిపోవుటకు పూర్వముక ప్రకటనమును గోడలపై వంటించిరి అందుబెల్జియందేశస్థులు దేశభక్తితోను మెలకువతోను యుద్ధవలసిన గినియు, ప్రస్తుతము సంభవించిన విపత్తునిమహిమాప్ర మనియు నిందునుండి బెల్జియం జాలివారు పూర్వముకంటె యాన్నక్రొ స్థితియందును, మనోహరముగను బయలుదేలుదు గనియు దెలుపబడినది ఈప్రకటన మిక్కిలిహాస్యముతో ముగిసెను. "బెల్జియందొరకాలము స్వేచ్ఛగానుండు గాత !"

బెల్జియనుశరణాగతులు.

హోలండు ఇంగ్లండులలో 15 లక్షలున్నారు.

లండను ఆక్టోబరు 14:- అసలు బెల్జియను దేశపు జన సంఖ్య 70 లక్షలు. ఇందులో 15 లక్షలమంది హోలండు, ఇంగ్లండుదేశములు చేరినారు. చిక్కిరివారు కష్టములకు నష్టములకు ఓర్పుకొని స్వస్థమయిపోవే యున్నారు. ఇంగ్లండు చేరిన వారికి తగిన సహాయములు ఏర్పడుట నానాటిక కష్టమగుచున్నది. వెడ్జ్ కవలందునిన్న ఇంగ్లండుదేశమందలి పోవుప్రయత్న చేరిరి. వీరిందకును కష్టమాలి వారుగాను. అసహాయముగాను ఉన్నారు. కొన్ని సమయముల ఆస్కాడక్కుడ బెల్జియనుల కొరకు ఇండ్లను ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. ప్రత్యేకము ఇండ్లుపుచ్చుకొని అనేకమందిని ఉంచుచున్నారు. ఇంకను చాలమంది నిలక నిడకేక యున్నారు.

అంటర్వ్యూనుండి వచ్చు జర్నలు సేవ.

అండను అక్టోబరు 14:—అంటర్వ్యూనుండి వచ్చు జర్నలు సేవలో రివ్యూ పటాలములు, ల్యాండుఫర్ పటాలములున్నవి. ఈ రెండు పటాలములకును యధావిషయములు సరిగా తెలియవు. అవి మిలిటరీ ప్రతీక ఒకటి ప్రాయమున్నది.

విప్లవానుకూల హోంలొకచేసిన నైనికులు.

హోంలొక అక్టోబరు 15:—సివిల్ అండు మిలిటరీ జేట్ ప్రతికట్టిన క్రొత్త గ్రాము వచ్చినది:—జెల్లియను నైనికులు గాని క్రొత్త నైనికులు గాని 22 వేలమంది తప్పించుకొని హోంలొకచేసులో ప్రవేశించినారు. వీరినందరి హోంలొక తోనువారు బంధించినారు. యధావిషయముండి తప్పించుకొని వచ్చి వారిని యధము పూర్తియగువరకు బంధించుట తొట ధ్యనేకములను కర్మమైయున్నది.

రుష్యా.

జర్మనులు వెనుకకు బోనలనున్నవారైరి.

జెమ్మిల్ వద్ద పోరుజరుగుచున్నది.

జెమ్మిల్ అక్టోబరు 15:—రష్యానాది దాపలి యొప్పున వారానుండి ఇవాక్ గరాడ్డునకుబోవు బాటల మీదుగ గురువారమునాడు రష్యనులు జర్మనీవారిని వెనుకకు బోవుట జేసిరి. జర్మనీవారి కంపెనీలు రెంటిలోని నైనికులందరను పట్టుకొనబడిరి. జెమ్మిల్ కు దక్షిణమున పోరాటము జరుగుచున్నది. అది దొరతనమువారు జేలియజేసిరి.

జర్మను వివాహమును పడగొట్టటం.

జెమ్మిల్ అక్టోబరు 15:—రష్యా రాజ్యమునందలి పోలండులొనున్న వారానుట్టణమునకు సమాపమున జర్మనీవారి జమ్మిను వివాహము ఒకటి ఎగురుచుండెను. ఆ ప్రాంతముల అడవిలో దాగుకొనియున్న రష్యనుల నైనికులు దానిని పడగొట్టిరి. వివాహములోనివారికి దెబ్బలు తగులలేదు. వివాహము వారానుట్టణమునకు తీసికొని పోబడినది.

రష్యయా సేనలు.

ఒక పండితుడు మెచ్చుకొనుట.

అండను అక్టోబరు 14:—వాక్తా ప్రకటన సంఘము వారు ఈ క్రిందివిషయమును ప్రకటించిరి:—లివర్నూలు విశ్వవిద్యాలయములో పండితుడుగ నున్న పార్సూగారిని రష్యా దొరతనమువారు తమ సేవతో కూడ యుద్ధభూమికి వెళ్లుటకు ఆహ్వానించిరి. యుద్ధభూమినుండి పార్సూగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:—రష్యను మిలిటరీ అధికారులు నన్ను చాలా సురక్షితచేసిరి. దెబ్బలులిచ్చి ఆస్తియను నైనికులు రష్యను ఫీరంగులు భయంకరముగ నున్నవని చెప్పుచున్నారు. ఆస్తియను ఫీరంగులకు తగిన రక్షణలేదు. పొట్టుపడి యున్నది.

రష్యనుల తెలివితేటలు.

రష్యనుల నైనికులు 250 గజముల దూరములొనున్న కేట్రు నైనికులకుగాద అగపడకుండ కండకములలో దాగుకొని గుర్రముల మీదనుండి కాల్చుదురు. వారు కాల్చిన గుర్రముల సాయముగా వృధాబోవు ఆస్తియనుల రష్యనుల సన్నీల పొట్టుకుగాద ఆగజాలరు.

ఒక కెడ్డ తరంగము.

రష్యను సేన ఒక్క కెడ్డ తరంగమును పెట్టబడుచున్న కెడ్డ తరంగముకలె నున్నది. యుద్ధభూమిలోని అనుభవము, భూజల క్రమపాతములు ఇతరవిషయముల వీనిని చెప్పుదును? కొట్టెలను వెచ్చజేసి నైనికులకు సప్లయచేసినారు. వెచ్చచేయకొట్టెలకున్న వెచ్చచేసినవి హెచ్చుగా తీసికొని వెళ్లుటకు వీలున్నది. ఇదిగాక యుద్ధముచేయుచున్న నైనికులకు వెచ్చ చేసిన కొట్టెలను పంపుటలగము.

యూదులు, పోలులు.

రష్యయా దేశమునందలి యూదులకును, పోలులకును, ఇదివరకు దొరతనమువారియెడ భక్తిన్న హములలేవు. ఇప్పుడు పూర్తిమారిపోయినది. రష్యయా చరిత్రలో నూతనశకము ప్రారంభించినట్లున్నది.

జర్మనీ

జర్మనీలో కొత్త నైనికులు.

కరువు కృత్రిమము లేక అండను చేరుచున్నారు.

హోంలొక అక్టోబరు 15:—సివిల్ అండు మిలిటరీ గ జేట్ ప్రతికట్టిన క్రొత్త గ్రాము వచ్చినది:—రష్యయాముఖ్య పట్టణము జెమ్మిల్ గ్రామంలో ఈ క్రిందివిషయము ప్రకటించబడినది:—జర్మను దొరతనమువారు ఇదివరకు సేనలోనివారే

సింహు పుచ్చుకొన్నవారి నందరినీ, ఏ కుటుంబమునైనను సరే వచ్చి సేనలో చేరుడని కోరుచున్నారు. ఇదివరకు జేనరలుపని చేసి సింహుమీద నున్న వారికి తిరిగిపూర్వపు ఉద్యోగములను ఇచ్చుచున్నారు. వైపునీపాతకాల ఉపాధ్యాయులు సేనలో చేరవలసి ఆకస్మాత్తులేని యాజ్ఞవల్క్యులైరి. ఇప్పుడు ఉపాధ్యాయులనుకూడ చేర్చుకొని యుద్ధమునకు పంపుచున్నారు.

కొమేనియా క్రొత్త రాజు.

బుఖారెస్టు అక్టోబరు 14:—కొమేనియా కొత్త రాజుగు క్షేత్రి నాండుగారు నేడుపాల్ల మెంటునభవాయెడుట ప్రమాణముచేసి సింహాసనాసీను లైరి. వారు ఈమాటలను చెప్పిరి:—“నేను కొమేనియా దేశీయుడగుటపాక్షకముగలగునదేశమును సేవింతును” ఈమాటలవిని సభికులు ఆకంధధ్యానములనల్పిరి.

క్రొత్త రాజుగారు సింహాసనారూఢులగుట.

అండను అక్టోబరు 14:—బుఖారెస్టు-మేనియా దేశమునకు క్రొత్త రాజుగారైన క్షేత్రి నాండు రాజుగారు నేటి దినము పాల్ల మెంటు సభయందు రాజులు సింహాసనా రూఢులగు నవ్వడుచేయు ప్రమాణమును జేసిరి. శ్రీవారికి మనఃపూర్వకముగ స్వాగతము నిచ్చిరి. శ్రీవారు ప్రకటనయందలి “ఒక కొమేనియా దేశస్థునివలె నేను దేశసేవచేయుదు” నన్న వాక్యమును జదివినప్పుడు సభ్యులు కరతాళము లొనర్చిరి.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియా దొరతనము.

అండను అక్టోబరు 15:—ఆస్ట్రేలియా దొరతనము వారు తెలిజియుల పరాక్రమమును మెచ్చుకొని లక్ష పానులను బహూమానముగ నిచ్చుట కంగీకరించిరి.

అమెరికా.

ప్రత్తిని నెలునచేయుట.

అండను అక్టోబరు 15:—అమెరికానుండి సర్ చార్లసు మకారాగారికి క్రింది సమాచారమువచ్చినది:—ప్రత్తివైరులో ఖర్చుకాగా మిగులు 50 లక్షల బేళ్లను దొరతనమువారు కొని గిడ్డంగులలో నుంచుటకేర్పాటులు జరుగుచున్నవి ఈబేళ్లకుగాను దొరతనమువారిచ్చిన రసీదులమీద సామ్యుయిచ్చుటకు కెడరలు రిజర్వుబోర్డువారు ఒక బ్యాంకు సంఘము నేర్పాటుచేయుచున్నారు. టేలుకు 80 డాలర్లవంతున యిచ్చబడును.

జపాను

సింగ్పావద్ద కలహము.

ఉత్పాదకల వెదలిపోవుచున్నది.

అండను అక్టోబరు 14:—టోక్యో—యుద్ధమునందు బోక్సములే దేశముల ప్రజలకు ప్రాణాపాయము కలుగకుండ నట్టివారిని, సింగ్పానుండి వెదలిపోయియుకలసినదని సింగ్పాలోని జర్మనీవారి నాయకుని జపానుచక్రవర్తిగారైన మికాడోగారు కోరిరి. ఇందులకు జర్మనీవారి సేనాగాయకు బొప్పకొనెను. అట్టివారు కొద్దిసమయంలోనే సాంగ్టంగు యినుపదారి మార్గమున సింగ్పానుండి వెదలిపోదరని యనుకొనుచున్నారు.

జపాను చక్రవర్తిగారి యాదార్యము.

జపాను పార్లమెంటు మూయబడినది.

అండను అక్టోబరు 14:—వాక్తా ప్రకటనాఫీసు వారిట్లు తెలుపుచున్నారు. సింగ్పాలో యుద్ధముచేయుచుండని ప్రజలకు ఉత్పాదకల ప్రజలకును సహాయముచేయుచును జపానుచక్రవర్తిగారు జేసిరి. పార్లమెంటు సభ్యులలో చనజేసి శుక్రవారమునాడు అమెరికావారి రాయబారిని, కొంతమంది చీనా దేశస్థులను, జర్మనీదేశస్థులను, పిల్లలను కొంతమందిని టోక్యోకు పంపుట కేర్పాటుజేసిరి. నవంబరు 11 తేదీవరకు పార్లమెంటు మూసివేయబడినది.

పోర్చుగల్.

పోర్చుగీసువారి సానుభూతి.

కొంతవైద్యమును గూర్చుట.

జర్మనీవారియె యుద్ధము ప్రకటించలేదు.

అండను అక్టోబరు 14:—పోర్చుగీసు దేశీయు లింగ్గీషు వారియెడల పూర్తిగా సానుభూతి గలిగి యున్నారనియు నియ్యది నా నాట యభివృద్ధి నొందుచున్నదని తెలుసుకు తెలి

సినది. పోర్చుగల్ చాకేమి దట్టస్థించినను సర్వసిద్ధముగ నుండి ఎప్పుడైననునరే, ఎక్కడైననునరే బ్రిటీషువారికి దోడ్పడ సిద్ధముగ నుండవలెనని దలంచుచున్నారు. కొంతవరకు సేనను సమగూర్చుటకు రేపుయుత్తరువు చేయబడును. జర్మనీవారివై పోర్చుగీసువారు యుద్ధమును ప్రకటించలేదు.

పోర్చుగీసువారి కాంగోదేశము.

యుద్ధపునట్టము లమలులో పెట్టుట

లిస్బుగు అక్టోబరు 14:—పోర్చుగీసువారికి జెందియున్న కాంగోదేశమునందంతటను యుద్ధపునట్టములనులలో పెట్టుబడి నని ఆంగ్లా గవర్నరుగారు ప్రకటించిరి.

నర్వేయా

నర్వేయా మంటిస్సిగ్రోల విజయము

అండను అక్టోబరు 15:—సిలెంజి నిన్ను నర్వేయా, మంటిస్సిగ్రో నైనికులు టుల్నావద్ద సుపూర్ణముగ జయమును పొందిరి. విశేషములు తెలియుటలేదు గాని యీ యుద్ధములో చాలమంది ఆస్తియనులు చనిపోయినరనియు ఖయిదీ లుగ పట్టుకొన బడిరనియు, తెలియుచున్నది.

లీవార్డు ద్వీపముల సహాయము.

అండను అక్టోబరు 15:—లీవార్డు ద్వీపమువారు యుద్ధ ధనికి 4వేల పానులను బ్రిటీషువారికిచ్చిరి. ఇది వెస్టుయండియా దీవులలోనున్నది.

ఇటలీ.

పాపల్ స్టేటు సెక్రిటరీ.

అండను అక్టోబరు 14:—గోము కార్మికులుగా స్నానీ గారిని పాపల్ స్టేటు సెక్రిటరీగ నియమించిరి.

బొంబాయి.

బొంబాయి బ్యాంకింగు కంపెనీ

బొంబాయి అక్టోబరు 14:—దీని మేనేజరు కొట్టేటేలు అనునడు 65వేలరూపాయల విషయమై, విశ్వాసపూరుకము చేసినందునకును, ఇతని మేనేజరు మలావారుగ జేతుఅననతడును మోటారుకారు కంపెనీకి అధిపతి, రూపచంద్రు, సరూపచంద్రు అను నతడును దీనికి లోడ్డుడినట్లును నేరముమోపబడి విచారింపబడుచున్నారు. ఈవిచారణ నిన్న పోలీసుకోర్టులో జరిగినది. ముగ్గురు సాక్షులు విచారింపబడిరి. బ్యాంకు ఫారములమీదరెండవ ముద్దాయి తమచేతసంతకములనుజేయించుకొనినట్లువీరు చెప్పిరి. ఇవి హుండిలని వీరికితెలియదు. తరువాత బ్యాంకులక్విడేషనుకు వచ్చినప్పుడు, 15 వేలు, 20 వేలు, 15 వేలు సాక్షుల కలన రావలసియున్నవని బ్యాంకువారు తెలియజేసిరి. వీరికి బ్యాంకువారితో హుండియా పాఠముగాని, మరేయితర భాతా గానిలేక. కేసువాయిదా చేయబడినది.

రైల్వే ఒక దానికొకటి కొట్టుకొనుట.

బొంబాయి అక్టోబరు 15:—బొంబాయికి 71 మైళ్ల దూరమున పడమటికి నుమలలో రెండు సరకులబండ్లు ఒకదాని కొకటి కొట్టుకొనినవి. 8మంది హిందూదేశీయులు చనిపోయిరి. 8 మందికి దెబ్బలుతగిలినవి. వీరిలో కొందరు యూరోపీయ నులుకూడకలరు. అసలుజరిగిన కథవీరుగా:—బొంబాయి నుండి రెండు సరుకులబండ్లు ఒకదానివెనుక యెక్కిటయలుదేరి కాన్పూరు వెళ్లుచుండెను. కనుకలో రైల్వేపట్టు ఎక్కడలసి యున్నది. మొదటిరైలు ఎత్తుఎత్తుచుండగాదాని వెట్టెలు కొన్ని ఊడితెనుమీద పడి పరిగెత్తుకొని వెనుకకు వచ్చి వెనుకనున్న రైలునకుతగిలినవి. రెండవరైల్లును పట్టాలనుండి తొలిగికిందపడినది. ఎన్నివెట్టెలకు, ఎంతవట్టుము కలిగినదో తెలియదు. 10వెట్టెలకు దిట్టపైన దెబ్బలుతగిలినట్లు అనుకొనుచున్నారు. చనిపోయిన 8మంది హిందూదేశీయులను గూర్చి యీ, దెబ్బలులిచ్చి 8మందిని గూర్చియు విశేషము లేవియు తెలియలేదు. వెట్టెలన్ని రైలుకోడ్డువై పడియున్నందునకేదు రైల్వేరాకపోకలు జరుగలేదు. రైల్వేకోడ్డుకొన్న వార్త బొంబాయిలో తెలిసినవెంటనే డిప్యూటీ సైన్సుసూపరెంటు బోనరు డిప్టీట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆరెగ్జాండరు, డిప్టీసైన్సుఇంజనీరు ప్రేజరు గార్లు స్పెషలురైలుమీద ప్రమాదముకలిగిన స్థలమునకువెళ్లిరి. ఒకరైలుమీద రాకపోకలు జరుగవచ్చుననియు, రెండవరైలు కూడ రాత్రికిబాగుపడుననియు వారుతెలియజేసినారు. (బొంబాయి కాన్పూరులమధ్యపోవు రైల్వేఒకవైపు, వచ్చురైల్వేకు మరొకవైపు)

కరాచీవ్యాపారము

కరాచీ ఆక్టోబరు 15:— ఇక్కడ బహు మందముగా నున్నది. నగరమునుండి చేరుటకు నీవారములో వర్తకులు ఓడ యజమానులతో కలపబడినట్లుగా యుండలేదు. ఇది వరకు చాలావఱకు యిక్కడనుండి ఇంగ్లాండు స్థలము చేరువడింది ఇక్కడకు నిలుకడగానున్నది. వర్తకులు అంతగా సంతోషము అనుభవించలేదు.

వర్తకపు గుర్తుపై దావా.

కరాచీ ఆక్టోబరు 15:— కరాచీలోనున్న మెట్టోనాల్లు అండు కంపెనీనారు 15 సంవత్సరములనుండి వర్తకములను దిగుమతి చేసికొని దెబాచీస్థానము, ఆఫ్ఘనిస్తాన్లములలో వర్తకము సాగించుకొనుచున్నారు. కరాచీలోని హాండు అండు మాను అను మరియొక కంపెనీనారుకూడ ఇటీవల మెట్టోనాల్లు కంపెనీవారి వర్తకపు గుర్తుతోనే వర్తకములను ఆఫ్ఘనిస్తాన్లము, దెబాచీ స్థానములకుపంపి, తామును అమ్మకొనుచున్నారు. తమ కంపెనీవర్తకపు గుర్తుతో హాండు అండు మాను కంపెనీవారు సరకును దిగుమతి చేసికొని విక్రయించుకొనుచున్నందున మెట్టోనాల్లు కంపెనీ వారు దావా చేసిరి. సింఘ జ్యూడిషులు కమిషనరుగోర్తులోని దావాను క్రానుగారు విచారింపి తీర్పుజేసిరి. రెండవకంపెనీల వర్తకపు గుర్తులు ఒకమోస్త్రుగా లేవు. కాని, ఒకదానికిని రెండవది నకలుగానున్నదని వాదించి వాదించిరి. ఏమియు పోలికలేదని ప్రతివాదులుచెప్పిరి. ఒకదానినిచూచి రెండవది బుద్ధివ్యక్తముగ జేయబడినదనియు, మోస్త్రుపుట్టకే బేధముండెట్లు చెప్పుచున్నారనియు వ్యాఖ్య మూర్తి తీర్పులోనాసి, హాండు అండుమాను కంపెనీవారు ఇది వరకుజేయుచున్న గుర్తును గుడ్డలమీద నెన్నటికిని జేయకూడదనియు, వాళ్ళెప్పుడును ప్రతివాదు లచ్చుకొనవలయుననియు ఉత్తరువుచేసిరి.

బొంబాయి ప్రత్తివ్యాపారము.

బొంబాయి ఆక్టోబరు 15:— ప్రత్తివ్యాపారముసందర్భములో ఆక్టోబరు 15వతేదీని నిర్ణయింపబడిన ధరలు రద్దుచేయబడినవని నిన్న బొంబాయిలోని ప్రత్తివర్తక సంఘమువారుకోలాహల యందలి సంఘపు గదులగోడలకు నోటీసులనుకట్టిరి. బజారులో వ్యాపారముజరుగుటలేదు. క్రొత్తపంటను పాచ్చి ధరలకెవరును అడుగుటలేదు. నిధముగనుండిన ప్రత్తిసందర్భములో వ్యాపారము నిందుమించుగ నిలిచిపోయినది.

మెయిలుస్టీమురు.

బొంబాయి ఆక్టోబరు 15:— మెయిలుస్టీమురు నేటి ఉదయమున బొంబాయి రేవుకువచ్చినది. టపాలు ఒంటిగంటకు బయలుదేరినవి.

కలకత్తా

బెంగాలు వర్తకసంఘము.

దొరతనమువారితో జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు.
కలకత్తా ఆక్టోబరు 15:— యుద్ధసందర్భమున కలకత్తా నుండి బొంబాయికి సరుకులువెళ్లుటకు యిబ్బంది, యేర్పడుట చేత, వానిని బొంబాయివనక రైలుమీద తెచ్చుట కేర్పాటు చేయదలచి గవర్నమెంటువారు వర్తకసంఘమువారికి తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయుచు, సరుకులపంపుతా కేసు శ్రమరైలుచార్జీని చెల్లించునని యడిగిరి. కలకత్తానుండి మొగ నావలలో నేపంపుటకు వారు ఖర్చుచేయుటకున్న నెక్కువ మైకము పనిలేదని దొరతనమువారి యభిప్రాయము. ఇట్టి సానుభూతికై దొరతనమువారికి కొనియాడుచు, యాభద్రతి నకలంబించుట నుస్సాధ్యమని సంఘమువారు దొరతనమువారికి తెలియజేసిరి. టిల్నుఆఫ్ టేడింగువల రైల్వేరెసిదులుమార్గాల వసుటను, కలకత్తాలో నుండి సరుకును పుచ్చుకొనుటకు కలకత్తావేసుకొన్నవారు బొంబాయి నుండి పుచ్చుకొనుట కంగీకరింపరనుట, యిత్యాది యసందర్భములను వర్తకసంఘమువారు దొరతనమువారికి విశదపరచిరి. కొలంబోలోనుండిన మూడు జర్మన్ నావలను త్వరలో కలకత్తాకు రప్పించి, సరుకులు దిగుమతి కాబడుటకు తోడ్పడవలెననియు, జర్మన్ నావకు సంబంధించిన మామూలు విచారణామల నిచట జరిగించవచ్చుననియు తాము విన్నవించుకొన్నను, తమవిన్నపము నిరాకరింపబడి, సరుకు అవసరముగ కావలసినపుడు నావలు కలకత్తాచేరుటకు చాల సావకాశమైనందులకు సంఘమువారు చింతిల్లిరి. ఈనాడు నైట్సెంబరు పూర్వార్థమున కలకత్తాచేరు యుండినయెడల, అది

దొరతనమువారితో నను, వర్తకమునకైనను ఉపయోగపడి యుండవచ్చును. నేటుపనులకుగాను దొరతనమువారు మూడునావలకై కచ్చపడవలసిన సందర్భము లేకుండయుండును. వాడుగ నచ్చమేగాక, యివి కొలంబో సరకులతోడ ఆషియుండుచుబడినందున యితరస్థలములను, అనానుకూలములను కలిగినవి. తెల్లిగ్రాపుకోడు విషయమై సెంసార్లీ ప్యునియములతీవ్రతను తగ్గించవలయునని సంఘమువారు పలుమరు వేడిరి. ఇప్పుడు దొరతనమువారి ఆఫీసులు సింలాలోను ఆయాంబికా అధికారి డిల్లీలోను ఉండుటవలన, వర్తకవ్యాపార వ్యవహారములు అధికారులను తెలియుట కన్న నెక్కువగ వారికి తెలియుచున్నట్లు గవర్నమెంటు కామర్సుఅండు ఇండ్స్ట్రీస్ యిలాకా వర్తకవ్యాపారవ్యవహారములు విశేషముగగల చోటికి సమీపమున నుండవలయుననునోల హాను దొరతనమువారింగీకరింపమికి సంఘమువారు చింతిల్లుచున్నారు. విరోధాసంగ్రామము ప్రారంభమైనదిమొదలు ముఖ్యములగు విషయము లనేకములకు గురించి ఇండియాదొరతనమువారికిని వర్తకసంఘమువారికిని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవి. నేటుపనులకై దొరతనమువారు నిర్బంధముగ ఓడలను పుచ్చుకొను విషయమై చచ్చు జరగవలసి వచ్చెను. దొరతనమువారు సమీపమున దున్నయెడల, డిల్లీకు సరకులను, యుద్ధములో చేరిన దేశముల సరుకులను శత్రుదేశపు నావలమీదగల వర్తకుల యిడుములు, వర్తకులు శత్రునావలను అడ్డెత్తు పుచ్చుకొనుట, మున్నగు నంశములకు గురించిన చర్చలు వాదములు మొదలయినవి, అతిసులభముగను, అల్ప ఖర్చుతోడను పరిష్కరింపబడ వచ్చును.

సంజూబు

మహమ్మదీయుల ఈడ్ ఉత్సవము.
మహమ్మదీయులు హిందువులు తీర్మానించుకొనుట.
లాహోరు ఆక్టోబరు 15:— 'నచ్చే ఈడ్ ఉత్సవములో మహమ్మదీయులు తాము సంపదలచిన జంతువులను వీధులలో నూరేగింపదలచినవారని లాహోరులో వదంతి పుట్టినది:— ఈ వదంతిని పోగొట్టుటకు డిప్యూటీ కమిషనరు పంజాబ్ పత్రికలో ఈ క్రిందివిషయమును ప్రకటించిరి:— ఆక్టోబరు 15వ తారీఖున మహమ్మదీయులు హిందువులు కలసి సభచేసి 1912 సంవత్సరము వరకు "ఈడ్" ఉత్సవము ఎట్లా జరిగినదో అలాగే ఈ సంవత్సరముకూడ జరుగవలెను. జంతువులను వీధులలో నూరేగించు ఆచారము 1912నుండి ప్రారంభమైనది. కాబట్టి ఈ ఆచారమును మానవలెను. జంతువులను నూరేగించరాదు. అని తీర్మానించుకొనిరి.

అలహాబాదు.

అప్పురు ఇండియాబ్యాంకు
అలహాబాదు ఆక్టోబరు 14:— ఈ బ్యాంకుయొక్క భాగస్వాములు ఆక్టోబరు 10 వ తారీఖున మీరతులో సభ చేసిరి. సభకు మీరతు కారీజీ ప్రెసిపాలు నిలియను జెస్సీ గారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. ఈబ్యాంకులో 5% లక్షల రూపాయలు దాచుకొన్న లాల్ బదీదాసుగారును, 2% లక్షలు దాచుకొన్న లాల్ బనారసి దాసుగారును, లక్ష 50 వేలు దాచుకొన్న లాల్ బుధ్ధకాశగారును, వీరివలెనే చాలా డబ్బును బ్యాంకులో దాచుకొన్నవారును, భాగస్వాములను మరి 150 మంది సభకువచ్చిరి. పండిత సురాజ్ బాల్ గారు సక్రిందిమాటలను చెప్పిరి:— బ్యాంకుకువెళ్లి లెక్కల పుస్తకములను తనిఖీచేయుమని నన్ను పంపివారు. నేను బ్యాంకుకు వెళ్లి మూడు గంటల సేపు లెక్కల పుస్తకము నన్నిటిని తనిఖీచేసితిని. ఈబ్యాంకువారు రాని అప్పులు ఇచ్చి ట్లుగాని, మంచిధరావతులేదే అప్పులుచ్చిట్లుగాని ఎచ్చటను అగుపడలేదు. మిలిటరీ ఉద్యోగులకు అప్పులుచ్చి నట్లును, అవిఇప్పటిలో రాబట్టుటకు మీలేదనియు వదంతి పుట్టినది. ఇదిసభ అభద్రము. బ్యాంకుయొక్క ప్రస్తుత లెక్కలనుబట్టిచూడగా, మూసివేయవలసిన అనవసరమున్నట్లుతోచదు. పీమిన్ బ్యాంకు దిబాలా ఎత్రికప్పటినుండి జనులకు బ్యాంకు యందు నమ్మకమువేయినది. అప్పటినుండియు డబ్బుదాచుకొన్న వారందరూను విసుకు విరాములేక, తీసికొనుచుండిరి. కడచిన తొమ్మిదివెలలలో ఈబ్యాంకు 78 లక్షలరూపాయలను ఇచ్చివేసినది. మూసివేయుటకు ఇదియేకారణము. బ్యాంకును మూసివేసి ఇయ్యవలసిన అప్పులుఇచ్చి, రావలసిన అప్పులను రాబట్టుచుండు పక్షమున చాలవచ్చుము కలగదు. అసలు బ్యాంకును మూసివేయ వలసినదికాదు. పెద్దపెద్ద మొత్తములను

దాచుకొన్నవారు రెండుసంవత్సరములవరకు, నల్గురు తీసికొనకుండ నుండుపక్షమున ఈబ్యాంకు తిరిగిరావలసి పూర్వపు స్థితికి వచ్చును.

సురాజ్ బాలుగారి అభిప్రాయములతో నేనేకీర్తించును. బ్యాంకుకువచ్చి అప్పులుతీర్చివేసి, రావలసినవి రాబట్టి ఎవరి డబ్బువారికి ఇచ్చివేయుచే తేరుకరముగ నుండును. అంబాలు అప్పేసింగుగారుఅరిరి.

ప్రస్తుతము ఈబ్యాంకును నిర్వహించు చున్నవారితో ఈబ్యాంకుతిరిగి పూర్వస్థితికి వచ్చునని నాకు నమ్మకములేదు అని హాస్త్వీహమిద్ హుసేనుగారు అనిరి. తరువాత సభాధ్యక్షులగు జెస్సీగారు ఈమాటలను చెప్పిరి:— ఈబ్యాంకును స్థాపించి చాలకాలమైనదనియు, తక్కిన బ్యాంకులవలె కొద్దికాలముసాగి దిబాలెత్తు బాపకు కాదనియు అందరూను జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. బ్యాంకుయొక్క నిజముగ సీతి గతులను కనుగొనకపూర్వమే భయపడి డబ్బుతీసికొనుట గాని ఇతర చర్యజరుపుటగాని మంచిదికాదు. పిమ్మట ఈక్రింది తీర్మానము చేయబడినది:— ఈ బ్యాంకును తిరిగి నిలుపుటకునే లేవాదేవలను పరిష్కరించుదులైతివేయుటకును, ముందుంచి అనుభవము గలవారిని బ్యాంకుతో సంబంధము కలవారిని కనీసము ఏడుగురిని ఒక కమిటీగ నేర్పరచి బ్యాంకులెక్కలను సంపూర్ణముగ తనిఖీచేయించి వారముకోజూలలోగా వారిచే రిపోర్టును వ్రాయించవలెను.

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 15:— హిందూదేశ ప్రభుత్వము నిష్ఠానుండి డిల్లీకి వచ్చినతరువాత, రేవుజరుగనుండిన శాసన సభయొక్క కార్యక్రమముగురించి నిష్ఠాయంపబడును.

మేజరుజేమ్సుగారు.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 15:— అస్సాములోని మన్యపు జ్వర సందర్భములనుగురించి పరిశోధించుటకు మేజరుజేమ్సు వి. ఎమ్. ఎన్. గారు తుశాల్నుండి బదిలీచేయబడిరి.

డబ్లియు హెచ్చిక్కార్లుగారు.

కలకత్తా సందర్శనము.
అలహాబాదు ఆక్టోబరు 15:— పయనీరుప్రతిక యిట్లు తెలియజేయుచున్నది:— మానసియులగు డబ్లియు. హెచ్చిక్కార్లుగారు, ప్రస్తుతము యేర్పాటుచేసికొనిన ప్రకారము నిష్ఠాలో 20 తేదీని బయలుదేరి కలకత్తాను దర్శించుదురు.

నిమ్నా

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

బర్మాప్రతినిధులు.

నిష్ఠా ఆక్టోబరు 14:— బర్మానుండి ఆర్. ఇ. వి ఆర్పుకు నాలుగారు, నీహరమునుండి ఎన్. కాట్సుగారును శరద్ధుతువులో సమావేశమగు శాసన సభలో ప్రతినిధులుగ పని చేయుటకు నియమింప బడిరి.

నైయిటునెటల్ మెంటులకు హైందవుల ప్రయాణము
దొరతనమువారు తాత్కాలికముగ నిరోధించిరి.

నిష్ఠా ఆక్టోబరు 14:— చెన్నపురి రేవులనుండి పొగ యోడవైట్టుమీద ప్రయాణముచేయువా రెవ్వరును ట్రైయి ట్టు సెటలిమెంటులలోనికి రాకూడదని అచటి ప్రభుత్వము వారు తాత్కాలికముగ నిరోధించిరి. అయ్యనివేశములో నిది వరకు అంటువ్యాధులు కలిగిన దేశములనుండిచ్చు స్త్రీయరులకు ప్రత్యేక మేర్పరచిన రేవు స్థలము లిప్పుడు యుద్ధము నిమిత్త ముపయోగింప వలసి వచ్చుటచే నాగపట్టణము నుండి జనులతో నిండియు నట్టుకోగములు కలిగియు వచ్చిన స్త్రీయరులకు తగిన రేవులు లేక పోవుటవలన ను యుద్ధమునలన చాలమందికి పనిలేక పోవుటచేత నిదివరకున్న వారిలో స్వదేశములకు పోగోరు మాలివాండ్ల వచిత్ముగ వారివారి దేశములకు పంపించెదమనియును వారిల్లు చేరువరకును భోజనాది సౌకర్యము లనుచ్చెదమనియును దొరతనమువారు ప్రకటించి సాయపడవలసినట్లుటవలనను ప్రస్తుత మాయధి నివేశముల దొరతనమువాట్లాజ్ఞాపించుటకు కారణము కలిగినది. శాంతిస్థితి కలిగి సర్వసమము రచ్చునకును విడుదల వర్తకస్థానము లేర్పడిన పిమ్మట నీనిరోధము తీసివేయబడును.

యుద్ధనిధి.

నిష్ఠా ఆక్టోబరు 15:— జిండు మహారాజుగారు యుద్ధపు ఖర్చులకుగాను రెండులక్షల రూపాయలనిచ్చిరి.

హిందూ దేశపు సేవలు

ప్రాస్తు చేరుట

సిమా అక్టోబరు 15:—ఇండియా పెక్రిటరీ గారు వైస్ రాయి గారికి కింది సమాచారమును పంపిరి:—ప్రాస్తు దేశము చేరిన హిందూ దేశపు వైస్ రాయి లిఖితమందియనియు వీరు ఫలాని పోట్లకు వెళ్లుచున్నాననియు కొన్ని కారణములవలన చెప్పటకు పీటలేదు. వీరు ఫ్రెంచి దేశములో ఫ్రెంచి భూమిపై కాలి దినపుటినుండియు, వీరికి ఫ్రెంచి దేశము లిచ్చిన స్వాగతము, వీరియెడ వారు కను పరచిన అవకాశము ఇం తింతని చెప్పితరము కాదు. వైస్ రాయిలు పూర్వీకులలో నడుచునపుడు ప్రజలు తాము భరితులై కేకలు వేసిరి. హిందూ దేశపు వైస్ రాయిలకు చక్కనివశులేర్పాటు చేయబడినవి. హిందూ దేశమునుండి వచ్చిన వైస్ రాయిలు, నుంచి ఆంగ్ల స్థితిలో నున్నారు. గుఱ్ఱములు నుంచి స్థితిలోనే యున్నవి. ప్రయాణములో బహుశా ద్వి గుఱ్ఱములు మాత్రమే నష్టమైనవి. ఫ్రెంచి ప్రతికలలో వ్రాసిన విషయములను బట్టి చూడగా హిందూ దేశపు వైస్ రాయిల ఉనికి, గాంధీయము, మొదలగునవి ఫ్రెంచి దేశములకు విస్తయమును కలిగించినవి. తమ ఆఫీసుల వైస్ రాయిలయొక్క వైస్ రాయి సహాయము తెలియ న్నున, ఇతరవ్యవహారముల ప్రస్తుతము యుద్ధవ్యవహారములే యాలోచించుకొనుచున్నను, ఇండియానుండి వచ్చిన వైస్ రాయినుంచి నొకక దానితయారుచేయలేక పోతిమని మనస్సే హితులగు ఫ్రెంచివారు ఒప్పుకొనుచున్నారు. హిందూ దేశపు వైస్ రాయిల ప్రస ర్తన చక్కగావున్నది. వీరు విశోపాఖండమునకు వచ్చియు క్రొత్త దేశములలో తిరుగుచున్నను, భయమును, ఆశ్చర్యమును, కనుపరుచుట లేదని కొందరు వ్రాయుచున్నారు. దీనికి ఇదివరకువీరు పరదేశములగు దక్షిణాఫ్రికా, చీనాదేశ ములకు వెళ్లిపోరాడుటయే కారణము. ఇప్పటి హిందూ దేశపు వైస్ రాయిలు పూర్వము కాబాలు, ఖాండహారు దేశములకు వెళ్లిమన పక్షమున పోరిన వారివలెనే మహాపరాక్రమవంతులై యున్నారు. వీరికి పూర్వము వారికన్న ప్రపంచ జ్ఞానము అధికము గాకలను. వీరు ఒకహిందూ దేశపు వైస్ రాయి కారు డిటి సామ్రాజ్య వైస్ రాయిలయ్యున్నారు. వైస్ రాయిలపయోగాగ్ధమై హిందూ దేశమునుండి, దిమతియియక, పదార్థములను బట్టి చూడగా మన సయినికుల కే విధమగు లోపము జరుగదని తోచుచున్నది. వీరి కొరకు కొన్నివస్తువులను హిందూ దేశమునుండి యెగుమతి చేయవలయుననుకొంటిమి. కాని కావలసినవస్తువు వీరేశములోనే దొరకుచున్నది.

బడిబడికలవరము.

విచారణసంఘము సేర్వరుచుట.

సిమా అక్టోబరు 15:—బ్రిటిషు కొలంబియా నుండి కొమగటామారుటవలన వచ్చిన కొందరు ప్రయాణికులకొక ప్రక్కను నొకతనమువారి యుద్ధ్యోగుల కొకప్రక్కను గాయములు తగిలినట్టియు ప్రాణములు పోయినట్టియు దారుణముగు పోట్లాట 29-9-1914న కలకత్తా సమీపమునకున్న బడ్డిబడ్డిలో జరిగినది. వినుటకు రాజప్రతినిధిగా రెంటియును చింత పొందిరి. ఈపోరాటముతో సంబంధములేనియొక అయింగ్లవా దేశీయుడు:ను యుద్ధరైద్రులుగుడ తుపాకులనుకాల్పు టవలన గుండుతగిలి చని పోవుట సం తాపక గమ్య. ఈపోరాటమువలన ప్రాణాన్యులు తలదాచుకుంటున్నారని, ఈవిష యు క్తం బంగాళా దొరతనమువారికిని పంజాబుదొరతనము వారికినిగుడ సంబంధము కలిగియుండుటచేతను, రాజప్రతినిధి గారు బంగాళా గవర్నరు గారిని పంజాబు లెఫ్టి నెంటు గవర్నరుగారిని ఆలోచించి కొమగటామారు బ్రిటిషు కొలంబియాకు పోవుటకును అచట నుండి ఇండియాకు వచ్చుట కును బడ్డిబడ్డిలో పోరాటము జరుగుటకును పిచ్చుట దానిలో సంబంధము కలదానిని అరెస్టుచేయుటకును గల కారణములను విచారించి సమాచారమును యిండియా దొరతనము వారి కెరి గించుట కొక సంఘమును రాజ ప్రతినిధిగా తేర్చవలసి.

ఈసంఘములో హోనరరీలు మహారాధిరాజు విజయనంద్ర మహతాయ బరద్వాసు నహారాజుగారును పంజాబువారగు హోనరరీలు ఫాగనుగారును బంగాళమువారుగు సర్దారు దత్తీశు సింగుగారును వాల్మీకీగారును సభ్యులుగాను హోనరరీలు సర్ విస్సెంటు గారవ్యవస్థలుగా నుందురు. ఈసంఘములవెంటనే కలకత్తాలో సమావేశమగును.

బర్మా

అక్టో - ఇండియానును పట్టుకొనుట.

రంగూను అక్టోబరు 15:—కలకత్తాలోని భాకరస్వింగు అండు కంపెనీవారి ఏకెంటు ఎస్. హెచ్. క్రిస్టియన్ అంగ్

ఇండియాను బర్మా పోల్సు మున్నగు ఆయుధములు అయిదు, ముండు సామాను కొంత, తుపాకులను దట్టించుటకుపయోగించు పరికరము లుండినందున పోల్సువారు పట్టుకొనిరి. రెండు రివాల్వరులను అమ్మితి నని ఇతడు పోల్సువారితో చెప్పెను. ఈ రివాల్వరులను పోల్సువారు పట్టుకొనిరి.

మునిసిపల్ పన్నును తగ్గించుట.

రంగూను అక్టోబరు 14:—యధము జరుగుచున్నం దున వ్యక్తవాస్తవములు జరుగుటలేదు. దీనివలన జనులను పన్నులు చెల్లించుటకు వాధకలుగుచున్నది. ఈ యిబ్బంది లేకుండ అక్టోబరు మాసమునుండి చెల్లించవలసిన పన్నులను నూటికి 10 వంతులు మునిసిపాలిటీవారు తగ్గించునట్లు ఒక కమిషనరుగారు నూచించగా, నిందుకు మునిసిపాలిటీ వారొప్పుకొనిరి.

బర్మా వరిపంట.

రంగూను అక్టోబరు 16:— 1913 వ సంవత్సరములో బర్మాదేశమునందు 101,76208 యకరములలో వరినాటబడి నది. ఇంతకుముందు సంవత్సరము 100,81261 యకరములలో మాత్రమే నాటబడినది. అనగా ఈయేడు, 94942 యకరము లలో హెచ్చుగావేయబడినది. బర్మాదేశములో నక్కడక్కడ వరిదలచచ్చినను పంట చక్కగనుండునట్లు తోచుచున్నది.

బర్మాలో వ్యాపించుచున్న యుద్ధవార్తలు.

రంగూను అక్టోబరు 16:—ఎల్లప్పుడు అడవులలోని కసిండు బర్మావారు కొందరు, బహులలో చెప్పకొను వదం తులను నిజమని నమ్ముచున్నారు. కాబట్టి దొరతనమువారు యుద్ధవార్తలను ప్రకటించి దేశమంతటను పంచిపెట్టవలయును. ప్రతిజిల్లా పట్టణములోను నీ కాగితములను గోడలకు అంటించిన వాగుండునని రంగూనులోని ప్రతికలు దొరతనమువారికి సలహానిచ్చుచున్నవి.

ఆయుధ శాసనముక్రింద జరిమానా.

రంగూను అక్టోబరు 15:—లై సెన్సులేకుండ ఆయుధము లుంచుకొనినందునకు పట్టుకొనబడిన క్రిస్టియన్ సతనికి మేజిస్ట్రే టుగారు 15 రూపాయల జరిమానా:ధించిరి. ఆయుధములు చెడుయట్టేజ్యముతో వినియోగింపలేదని కొద్ది జరిమానాతో వదిలిపెట్టిరి.

జర్మను సేనలు

లండను అక్టోబరు 15:— ఆంస్ట్రీడాను— జర్మను సైనికులు అంట్యుగ్ననుండి పశ్చిముముగా వెళ్లిపోవుచున్నారు.

ఆంట్యుగ్ననుగరరక్షణము.

డెబ్బలులతినిన బ్రిటిషు అధికారులు
లండను అక్టోబరు 15:— సివిలుఅండు మిలిటరీ 7 జెట్టు ప్రతిక క్రికింది టెలిగ్రాము వచ్చినది:—లండను అక్టో బరు 14:—సాకా సేనలలో, మేజరు చనిపోయినాడు. నలు గురుకు డెబ్బలు తగిలినవి. డెబ్బలులతినినవారు నిన్న పోకరు చేరిరి.

మార్నింగు పోస్టుప్రతికలొట్టు వ్రాయుచున్నది:— మొత్తముమీద 2 వేలమంది బ్రిటిషు సైన్యకులు పంపబడిరి. మాతో కూడ సైద్ధాంతింగులు పంపకపోవుట గొప్పలోపమని వైస్ రాయిలు చింతించుచున్నారు. సాకాఫీరంగులు చాల ఆలస్యముగ ఆంట్యు గ్నచేరినవి. ఇవి ఉపయోగపడలేదు. ఆంట్యుగ్ననుండి వచ్చిన ఒకరబులెఫ్టి నెంటు యిట్లు చెప్పుచున్నాడు:—మన వైస్ రాయిలకు దోహదపడనవాడు దగాచేసి మనవారిని హింసలలోనికి తీసి కొనిపోయినాడు.

ఎమ్ డెన్వోలోనుండిన స్త్రీ మరు.

ముంచివేయబడుట.
లండను అక్టోబరు 15:—బ్రిటిషు సాకాదభాధికారు ల్రికింది విషయమును ప్రకటించిరి. ఇదివరకు జర్మను క్రూరును ఎమ్ డెన్వోలో తిరుగుచున్న మార్కో మేనియానును జర్మను స్త్రీమరును, యార్మాతుఅనుమన క్రూరును ముంచివేసినది. దీని వెంటనేతిరిగిన పొంటుపొరాను ఆమగ్రిక్ స్త్రీమరు పట్టుకొన బడినది. 50 మంది జర్మనులు ఇయిటిలంగ పట్టుకొనబడిరి.

కృష్ణామండలసభ:—కడచిననెల 30 వ తేదీని ఎన్న గూడెమునందును, ఈనెల 4 వ తేదీని మాధవరములోను జరిగిన సభలయందు ఏలూరులో జరుగనున్న కృష్ణామండలసభలకు ప్రతినిధు లెనుకొనబడిరి. మతము మండలసభవారి యాలోచ నకు తెచ్చుట కై తమతొలూకాకు సంబంధించిన కొన్ని విష యములగుడ నిర్ణయించిరి.

కోర్టు వ్యవహారములు.

మదరాసు హైకోర్టు.

[న్యాయమూర్తు ఎయిలింగు, హాసేగార్లు.]

ఒకమేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరువును రద్దుచేయుట.

ఖాసీ సేరమునకై పోల్సువా రొకనిమిద విశాఖ పట్టణంలో, మల్కనగిరి తాలూకా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో దావాతెచ్చిరి. విచారణలో ఆతాలూకా మేజిస్ట్రేటుగారు ఖాసీ సేరమునకుమారు, గొప్పగాయములు కలిగించెనను సేర మును చేర్చి, మద్దాయిని, వాడుచెప్పిన ఒక్కనాటిని మా త్రమే విచారించి, మద్దాయికి మాడునెలలు కఠినఖయదు విధించిరి. ఈతీరున చేయుటకు ఆ మేజిస్ట్రేటుగారికి అధికా రము లేదనియు, మద్దాయిని నిర్దోషియని వదిలిపెట్టుటయో, లేక, వానిని సెషన్ కోర్టుకు పంపుటయో, యీ రెండుపనులు తప్ప మరెట్టిపనికిగని ఆతనికి అధికారము లేదనియు, తెలియ జేయుచు, విశాఖపట్టణములో గవర్నరు ఏజంటుగారు హైకో ర్టువారికి తెలియజేయగా, వారు విచారించి, పట్టణ ప్రాసి క్యూటరుగారి వాదమును విని, ఆతాలూకా మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పును రద్దుపరచి, మద్దాయిని సెషన్ కోర్టుకు పంపుట కు తరు విచ్చిరి.

[న్యాయమూర్తులు సదాశివయ్యరు, నేషియరు గార్లు]

అక్కచెల్లెండ్ర సొత్తుమీదహక్కు.

తంజావూరుజిల్లాలో నొకశ్రీకి ముగ్గురుకొమార్తె లుండిరి. ఆమెనద్ద కొంత ఆస్తియుండెను. అదితనకు పుట్టినింటి వారిచ్చిన శ్రీధనమని యామె తలచియుండెను. కాని, వాస్తవ ముగ నది యామెభర్తగారి యాస్తియేనట. ఆమె తాను చని పోవుటకుపూర్వము తనసొత్తును కొమార్తెలయిగురికి నొకనిర్ణ యము ప్రకారము పంచునటల మరణశాసనము సేర్పాటు చేసెను. ఆమె చనిపోయినపిమ్మట ఆకొమార్తెలు ఆయేర్పా టు ప్రకారమే ఆయాస్తిని పంచుకొనిరి. ఇట్లుండ నాముగ్గు రిలో నొక్కరై చనిపోయెను. తక్కినవారిద్ద రామెసొత్తు తమకు చేరవలెనను కోరికతో నామె కిడ్డలమీద దావాతెచ్చిరి. క్రింది రెండుకోర్టులను ప్రతివాదుల కనుకూలముగ తీర్పుచెప్పిరి. హైకోర్టుకు రెండవఅప్పీలు చేయుటకు గాని; యదియు నిరాకరింపబడియె.

పోల్సుకోర్టులు.

ఎగ్మూగు

మొ కొకప్పుడు భోపాల్ సంస్థానమునందు ఇంజనీయ రుగనుండి, యిటీవల మదరాసుకు వచ్చుచేసి, యచట, గాంజ లీనుకంపెనీ ప్రాప్రయిటరు మున్నగువారి మోసముచేసినందు లకై చార్జి కాబడిన వెకెసింకిన్సు అనువిరోపియనునకు మేజి స్ట్రీటుగారు అణునెలలు కఠినఖయమగ్గు విధించిరి. మహా ముద్. అబ్దుల్ సుక్కూరాను మోసముచేసినందు కీముద్దాయి మీద తేబడినదావా విచారణ యీనెల 28 వ తేదీకి ఆపి యుంచబడియున్నది.

పుదుష్పాకమునందు కడ్డివ్యాసారముచేయు వేలునాయ క్కర్ అనునాతని కుమారుడగు వెంకటాచల మనువాడును, అబ్దుల్ అజిజ్ అనువాడును, గత డిసెంబరు నెల 2వ తేదీనాడు స్టేబిల్ కంపెనీకి వెళ్లి యుండి, యచట నొకబండిచక్రమునకు క్రొత్తగ తగిలించియుండిన రబ్బరును దొంగలించుకొనివెళ్లి దానివిక్రయమునకై య సేవలనద్ద బేరమాడితుదకు గురుసామి బేవర్ అనునాతనికి విక్రయించిరి. ఈదొంగతనము బయల్పడ గానే, పోల్సువారికోర్టులో సొత్తు ఆ గురుస్వామిదేవర్ వద్ద దొరకెను. దొంగ లిద్దరు నరెస్టుకాబడిరి. పోల్సుకోర్టువిచా రణ కొంత జరిగెను. తీరిగి 22వ తేదీన విచారణజరుగును.

దీనపోషక సమాజము.

విక్టోరియా పబ్లిష్ హాలులో 17-10-14 తని వారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు శూర్పఖిల సుగ్రీవ మనునాటకమును తెలుగుభాషలోను 2వ అక్టోబరు తనివారము సాయంత్రము రాత్రి 9 గంటలకు ఆలాదినను ఆరవనాటకమును ఆరవభాషయందును ప్రదర్శించురు.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

THE BATTLE OF THE AISNE.

LONG LIVE FREE BELGIUM.

OVATION TO INDIAN TROOPS.

Germans Expelled From Lille.

OCCUPATION OF OSTEND AWAITED.

(REUTERS' AGENCY.)

There is no fresher indication in to-day's telegrams. We are informed that no important modification of the situation has occurred. The enemy has been expelled from positions round Lille and thrown back across the Belgian border. Service between Calais and Lille is resumed. Does this indicate Lille is re-occupied? Very likely so. The Aisne has grown less important and is slowly giving place to a battle along the western coast of Belgium north to south. It is satisfactory to know that the Russians have been successfully pressing back the Germans on the left bank of the Vistula. A German Zeppelin has been captured by a party of Cossacks and brought to Warsaw. Arrangements have been made through the influence and by the proposal of the Mickado to allow neutral citizens to leave Tsingtau in order to save life. The American Consul will remove to Teintsin a certain number of Chinese and German women and children. This is really very kind warfare.

GREAT BRITAIN.

The Canadian Contingent.

Ovation by Crowds.

LONDON, October 15.—(3-50 A. M.)—

The first Canadian Contingent arrived yesterday at Plymouth. The first transport moored at nine in the morning and the last one twelve hours later. The troops received an ovation from large crowds.

Mr. Asquith's Son.

Fought in Trenches at Antwerp.

The "Daily Express" states that Mr. Asquith's son Arthur, fought in the trenches at Antwerp but was not injured.

Indian Soldiers' Hospitals.

Five Union Castle Liners Fitted Up.

LONDON, October 14.—(6-40 P. M.)—

Five Union-Castle liners have been fitted up as hospital ships for the Indian soldiers with the latest equipment likewise in the London Hospital.

Parliament Further Prorogued.

LONDON, October 14.—

Parliament has been further prorogued till November 11th.

British Troops Engaged.

Germans Slightly Pressed Back.

LONDON, October 14.—(10-15 P. M.)—

The Press Bureau states that the British troops have been engaged towards the left of the allied line with the result that the Germans have been pressed back slightly on their flank. The nature of the country, which is a mining centre, makes rapid progress difficult.

FRANCE.

The Battle of the Aisne.

Fighting Near Ghent.

LONDON, October 14.—(5-15 P. M.)—

PARIS.—A communique says that several engagements have taken place in the neighbourhood of Ghent. Operations on the left wing as far as the Oise are normal. Our progress in the region of Berry-au-Bac is confirmed. There is no change on the right wing.

A False German Report.

Denounced by the French.

LONDON, October 14.—(5-15 P. M.)—

PARIS.—A communique issued to-day denounces the

false German report, that two French Cavalry Divisions have been destroyed. The truth is that the German-aided several days only made the smallest progress between La Bassée and Lys and were compelled to retire in a part north of Lys. The German losses were at least as great as ours.

Cavalry Pursued by Aeroplanes.

The communique adds:—"The German cavalry division suffered particularly because it was pursued the whole day by our aviators who incessantly dropped bombs.

Fruitless Attempts.

Moreover, the Germans assert that they are proceeding to invest Verdun. The truth should be plain enough from the French communique. The Germans have never come in contact with Verdun. They made two fruitless attempts, but both failed with heavy losses to the enemy. We have not even announced that two German battalions were annihilated.

Other Failures.

The Germans also attempted to cross the R. Meuse in the Saint Mihiel district. Their efforts failed, the enemy being outflanked by us."

No Important Modification.

PARIS, October 15.—(12-55 A. M.)—

It was officially stated at eleven last night that no important modification of the situation had occurred.

German Advance on Calais.

Repulsed and Forced Back.

LONDON, October 15.—(5-29 A. M.)—

Correspondents in Calais state that the Germans advanced in strength in the direction of Calais. Their artillery shelled Baillieu and Hazebrouck, but were compelled to retire and crossed the river Lys in disorder.

Germans Expelled From Lille.

The Germans have been expelled from positions round Lille and thrown back across the Belgian border.

Train Service Resumed.

The train service between Calais and Lille has been resumed.

The German Move to the Coast.

Position on the Aisne is Unimportant

LAHORE, October 15.—

The following are "the Civil and Military Gazette" cables:—London 13th October. The Germans at present appear to be making an effort to reach the Belgian coast and a big decisive battle on the line running north and south may be expected in the next few days. The position on the Aisne is now comparatively unimportant.

TELEGRAMS.

BELGIUM.

The Transfer of Government.

A Question in International Law.

LONDON, October 14.—(4-15 P. M.)—

PARIS.—The question in international law raised by the transfer of the Belgian Government has been settled to the complete satisfaction of the Allies. The Belgians enjoy extra territorial rights exactly as the Holy See in Italy.

The Belgian Government.

A Proclamation to People.

The Belgian Government before leaving Belgium, placarded a proclamation counselling prudence and patriotism to the Belgians and asking them to endure momentary trial, whence the nation would emerge greater and more beautiful. Proclamation concluded:—"Long live free Belgium."

The Occupation of Ostend.

Expected every hour.

Correspondents who left Ostend by the last boat yesterday state that the German occupation of the town is hourly expected.

Hysterical Refugees.

There were fifteen thousand hysterical refugees on the piers at Ostend.

The Defence of Antwerp.

Wounded British Officers Land at Dover

LAHORE, October 15.—

"C. and M. Gazette" cables:—LONDON, 14 October:—An Official Admiralty announcement mentions that one Major of Marines was killed and four officers were wounded in the defence of Antwerp. The wounded from Antwerp landed at Dover yesterday.

Naval Guns Arrive Late.

The "Morning Post" gives the number at 2000 and adds that men expressed regret that no heavy guns were sent with them. Naval guns arrived too late and were never mounted.

Treachery of the Guide.

A Sub-Lieutenant returned from Antwerp states that British entry into the Dutch Territory can only be attributed to the treachery of the guide.

GERMANY.

Huge German Forces.

May Resume Offensive.

LAHORE, October 15.—

The "Times" Military Correspondent says:—The German forces in the west may total 1½ millions. He is quite prepared to see the resumption of the offensive by the Germans, but regards that possibility without anxiety.

The Call to Arms.

LAHORE, October 14.—

It is semi-officially announced in Petrograd that Germany has called out all who have ever served as Officers or Non-commissioned officers irrespective of age. Retired Generals are obtaining Commissions in Landwehr and Landsturm. Teachers in Primary Schools who have hitherto been exempt are now going on active service.

HOLLAND

English and Belgian Prisoners.

Number 22,000 in Holland.

The number of Belgians and British interned in Holland is said to be 22,000.

RUSSIA.

Fighting in Poland.

Two German Companies Captured.

PETROGRAD, October 15.—

It is officially stated that the Russians on Thursday successfully pressed back the Germans on the left bank of the Vistula along roads running from Warsaw to Ivangorod. Two German companies were captured. Fighting continued to the south of Przemyśl.

A Zeppelin At Warsaw.

Brought Down by Cossacks.

LONDON, October 15.—

PETROGRAD.—A patrol of Cossacks hidden in the woods near Warsaw, brought down a Zeppelin flying

TELEGRAMS.

low. The Crew were not hurt. The Zeppelin has been taken to Warsaw.

The Russian Army.

Eulogised by a Liverpool Professor

LONDON, October 14.—

The Press Bureau states that Professor Pares, of the Liverpool University, whom the Russian Government invited to accompany the field armies, describes his cordial reception by the Russian General Staff. He says that wounded Austrians describe the Russian artillery as particularly formidable. The Austrian artillery was without cover and crushed.

Cleverness at Taking Cover.

Russian riflemen took cover so well that they could not be seen at two hundred yards, and their firing was very effective. He also admitted that the Austrians could not stand against a bayonet charge.

A Great Wave.

Professor Pares says that the Russian army seems like a great wave rolling forward, one spirit driving it. He pays a high tribute to the equipment, hospitals and food arrangements. Rye bread is dried to a portable biscuit, enabling the soldier to carry a much larger supply than of ordinary bread, and facilitating the sending of supplies to the firing-line.

Feeling Among Poles and Jews.

He says that the general feeling among the Poles and Jews is like a new page in history:—

PORTUGAL

Portugal and Britain.

Growing Sympathy.

LONDON, October 14.—

Reuter is informed that the feeling of the Portuguese people for England is daily one of increasing and complete sympathy. Portugal, it is felt, must be prepared for all eventualities and to assist Britain whenever and wherever necessary.

A Partial Mobilization.

A partial mobilization will be ordered to-morrow.

Declaration of War Denied.

It is not true that Portugal has declared war on Germany.

Martial Law in Portuguese Congo.

LONDON, October 14.—(6 P. M.)—

LISBON.—The Governor of Angola has proclaimed martial law throughout the Portuguese Congo.

JAPAN.

Neutrals at Tsingtau.

Allowed to Depart.

LONDON, October 14.—(3-30 P. M.)—

TOKIO.—The Commander of Tsingtau has accepted the Mikado's proposal to allow neutral citizens to leave in order to save life. It is expected that they will leave shortly by the Shangtung railway.

The Mikado's Offer.

LONDON, October 15.—

The Press Bureau states that the Japanese Emperor has offered to succour non-combatants and neutrals in Tsingtau. Parliamentaries have conferred and arranged to send to Pientsin on Friday, with the American Consul, a certain number of Chinese and German women and children.

RUMANIA.

The New King.

Takes the Accession Oath.

LONDON, October 14.—(4-15 P. M.)—

BUKHAREST.—King Ferdinand, the new King of Rumania, took the Accession Oath before Parliament today. His Majesty met with a most cordial reception. The passage in the declaration "I will serve the country as a good Rumanian" was especially cheered.

The Turkish Fleet.

A German Takes the Command.

LONDON, October 14.—

ROME.—A Telegram from Constantinople states that the Commander of "Goeben" has become head of the Turkish fleet and that he aims at attacking the Russian fleet. Though "Goeben" is a Turkish flagship all the officers and the crew are Germans and wear German uniforms.

AMERICA

The Cotton Crisis.

A Flocking Syndicate Formed in America.

LONDON, October 15.—

Sir Charles Macara has received a cable from America, stating that a movement has been started to take up and store in State licensed warehouses in the South, the

TELEGRAMS.

surplus cotton of this year's crop being about five million bales. The warehouse receipts being made by Legislation, are absolutely good for cotton against all claims. The Federal Reserve Board is encouraging the formation of a Banking Syndicate to advance one hundred and fifty million dollars on these receipts, on the basis of thirty dollars per bale, cotton to be carried from one to two years.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Arrival of Indian Troops in France.

The Secretary of State's Telegram to the Viceroy.

SIMLA, October 15.—

The Viceroy has received the following telegram from the Secretary of State repeating information from a responsible source in France: "Arrival of Indian troops in France. For obvious reasons it is impossible to give any details of the number of Indian troops who have already landed in France or of their subsequent movements. It must be sufficient for the present to record the fact that they have had a more than cordial welcome from the impressionable and warmblooded population who have evinced unbounded interest in this magnificent portion of fighting strength of the British Empire of whom they have hitherto practically known nothing.

Ovation to Troops.

The troops received ovation on marching through the city "en route" to various well situated camps where arrangements which have been made in conjunction with the French authorities have conducted to comfort and efficiency often in every respect.

Good Condition.

Both men and animals appear fit and in hard good condition after the voyage. Casualties "en route" were limited to a few animals.

Press Comments.

To Judge from the comments of the Local Press the whole appearance bearing and especially equipment of our Indian troops, is a revelation to the French. While having every reason to believe implicitly in the courage and efficiency of their African troops of whom there are constant drafts to be seen here our Allies are ready to admit in view of their other immense military pre-occupations they have not succeeded in evolving from their resources so formidable and impressive an engine of war as that they now see arriving here from India.

Excellent Behaviour.

Behaviour of the men has been excellent. Those who are not acquainted with them comment on their not evincing wonder and even consternation at their novel surroundings. This is of course ignorance of the leaven that has been working among our men since the days when China and South Africa threw open to them the comradeship in arms of the Empire Overseas. The Indian Soldier of to-day while retaining every whit of the primitive warlike virtue and simple soldierly devotion that carried our arms to Kabul and Kandahar is a man of the world and very much a soldier of the Empire.

Transport Arrangements.

The docks present a very busy and businesslike appearance and from an inspection of stores landed, and from the ease with which our Home and Indian supply and transport arrangements are being co-ordinated, our troops should lack little that make for comfort and efficiency. It is interesting to note that this place is capable of supplying much of what it was anticipated would have to be brought from India. For instance "atta" was at once successfully ground to sample in the Local Mills, and it is anticipated that the Prince of supplies will be a little more than when purchased locally in India."

The Budge-Budge Riot.

A Committee Appointed to Enquire.

SIMLA, October 15.—

H. E. the Viceroy has learnt with extreme regret of the occurrence at Budge Budge near Calcutta on the 29th September, 1914 of a serious affray in which lives were lost and injuries caused among the Officers of Government on the one hand and certain passengers returning from British Columbia by the steamship "Komagata Maru" on the other. One European and two Indians unconnected with the disturbance were also unfortunately killed in the course of firing which ensued.

In view of the regrettable loss of life which has occurred and of the fact that matters are involved which concern the two Local Government of Bengal and the Punjab, His Excellency has decided with the concurrence of the Governor in Council, Bengal, and the Lieutenant-Governor of Punjab to appoint a committee to enquire into the circumstances connected with the voyage of "Komagata Maru" to British Columbia, its return to British India, the riot at Budge Budge and the subsequent arrest of those concerned and to report to the Government of India thereon.

The Committee will be presided over by the Hon'ble Sir Vincent and will be composed of the Hon'ble Maha-

TELEGRAMS.

rajadhiraja Bijoy Chandra Mahtab of Burdwan, the Hon'ble Mr. Fagan (Punjab), Sardar Daljit Singh and Mr. Walmesly (Bengal.) The committee will assemble in Calcutta at once.

PUNJAB.

The "Id. Festival."

Hindu—Muhammadan Understanding.

LAHORE, October 15.—

With reference to the rumour here that cattle will be led in procession through the streets of the city on the occasion of the forthcoming In the "Punjabee" publishes the following communication from the Deputy Commissioner, Lahore:—There was a meeting on the 13th October of the leading Hindus and Mahomedans and it was unanimously decided that there was to be no change in the procedure adopted up to 1912. No cattle are to be led in procession or paraded in the streets with any show. This was an innovation introduced last year.

A Serious Railway Collision.

Loss of Life and Injury.

BOMBAY, October 15.—

Eight Indians have been killed and eight persons, including Europeans and Indians, were injured through collision between two goods trains at the reversing station on the Ghats 79 miles from Bombay. The trains concerned in the accident were proceeding from Bombay to Cawnpore, one train preceding the other at some distance, and on the first train reaching reversing station, the coupling of the second vehicle parted the releasing greater portion of the train to run back, gathering speed as it sent. It dashed into the second train. The force of the impact was sufficiently severe to derail both trains but to what extent the rolling stock was damaged is not yet known. It is believed that some twenty vehicles are more or less damaged. No particulars are yet available concerning the fate of the eight Indian Railway employees killed and the eight employees injured. In consequence of the accident the service on this branch of the G. I. P. Railway was interrupted to-day. On news of the accident reaching Bombay Messrs. Bonner (Deputy line Superintendent), Alexander (Deputy Traffic Manager), and Fraser (District Engineer) proceeded to the scene of the accident by special train. They reported that a single line was clear for traffic at 2 P. M. and it is expected to have both lines cleared during the night.

Infringement of Trade Mark.

An interesting Case.

KARACHI, October 15.—

In the Court of the Judicial Commissioner of Sind, judgment has been given by Mr. Crouch in an interesting suit for infringement of trade mark brought by Messrs. Macdonald and Co. against Messrs. Holland and Moss both of Karachi. Messrs. Macdonald and Co. have for fifteen years been importing and selling white shirtings and in recent times, Messrs. Holland and Moss imported similar goods with a similar trade mark and pushed them for sale in the same markets, namely, Baluchistan and Afghanistan. The plaintiffs admitted that the two trade marks were not identical, but argued that the one was a colorable imitation of the other. The defendants denied that there was any imitation at all. The learned Judge held that there had been a deliberate copying and that such differences as existed were merely intended to deceive the Court. He ordered a perpetual injunction with costs.

Telegrams in Brief.

The Commonwealth has voted one Hundred Thousand sterling to Belgium in acknowledgment of its heroic service to mankind.

PARIS.—Every where in France the Belgian Government is welcomed. The humblest citizen is proud of the honour to protect Belgium archives.

CETINJE.—The Servians and Montenegrins force yesterday gained a complete victory at Tusla. Details are lacking but many Austrians were killed and captured.

The "Pioneer" says:—The Hon. Mr. W. H. Clark goes on a short visit to Calcutta and, as at present arranged, will leave Simla on the 20th October.

The programme of the coming session of the Imperial Legislative Council will be settled after the Government of India arrive at Delhi.

Major James I. M. S. is transferred from Kasuali to study malaria questions in Assam.

ROME.—The Cardinal Gasparri has been appointed Papal Secretary of State.

G. H. Christy, who was arrested yesterday under the Arms Act was to-day sentenced by the District Magistrate to a fine of Rs. 15 his Worship taking into consideration the fact no illicit use had been made by the accused of the weapons seized by Police.

The Bombay Presidency War Relief Fund amounts to Twenty two lakhs four thousand rupees and Women's Branch one lakh ninety-three thousand.

The admiralty announces that H. M. Light Cruiser Yarmouth, has sunk the German Liner Markomannia and captured the Greek steamer Pantoporas. Both these vessels previously accompanied the cruiser Emden. Sixty German Prisoners were taken.

అనాథ శరణాలయములు.

ఆనందానంద గోపాలాచార్య పరమహంసాచార్య ఆనందానందము.

ఇటీవల నడియాయలూ హిందూ అనాథశరణాలయముల రెండవకాగ్రహాన్ని జరిగినది. ఈనాడు ఆనందానంద గోపాలాచార్య పరమహంసాచార్య ఆధ్వర్యమునండి ఇటువంటివి—

హిందూదేశములో అనాథ శరణాలయములను స్థాపించు అనందము చాలగలదు. అనేక శరణాలయములను స్థాపించిన వారు. కల్లిదండ్రులు, చరిత్రానినందున అన్నము, నిలవ నీడ లేక పొరుగుచుండు అనాథులు ప్రతిగ్రామమునందును నుండురు. మనదేశము అనేకవ్యాధులచేతను కఱవులచేతను పీడింపబడుచున్నది. అనేకమంది బాలురు, బాలికలు “నా” అను వారులేక తిరుగుచున్నారు. వీరికి శరణాలయములు కావలెను. కలగా, ప్లేగు, కఱవులతో తల్లిదండ్రులను, కోల్పోయి అనాథులై తిరుగుచున్న పసివారిసంఖ్య నానాటికి పెరిగిపోవుచున్నది. తల్లిదండ్రులు చనిపోయినను దబ్బుగలవారి కేమిచిక్కులేదు. బంధవులు పరుగెత్తుకొనివచ్చి ఈపిల్లలు మావాండ్లు అని చెప్పడం. నిరుపేదపిల్లలను మావాండ్లు అను వారు లేరు. ఇట్టి అనాథబాలురు మనదేశమునందు ఎందరో కలరు. వీరికి కడుపార అన్నము, కట్టుకొనుటకు గుడ్డలు లేవు. అన్నములేక వెళ్ళుమంది అనాథులగుపిల్లలు చనిపోవుచున్నారు. ఒకవేళ ఈ అనాథులు బ్రతికియున్నను, బలహీనులుగనుండురు. పని పాటుచేసి వాటిపాట్ల వారు పొసి కొన జాలనంత దుర్బలులుగ నుండురు. వారిని కష్టాన్ని చూచుచున్నారే. చదువుకొని ఒకరితో అవసరములేకుండ జీవించుటకు అనకాశములులేవు. అన్నము లేక మలమలముడుచుండు వారికి చదువు మాట మనస్సునకై ననుకట్టును. ప్రపంచమంతయు వారికి దరి దావులేని దెబ్బనుద్రమునలే నుండును. అడుకొని ఇల్లుచేరు నప్పటికి చిరునవ్వుతో ఎత్తుకొని ముద్దాడి! ఒంటిమట్టిపోవు నట్లు స్నానముచేయించి అన్నముపెట్టువారు లేరు. చలివేళల వెచ్చనిగుడ్డలుకప్పి నిదురవుచున్నవారులేరు. ఇల్లులేదు, వాటి లేదు. అన్నము లేదు. గుడ్డలేదు. దిక్కులేని పిల్లలు దుర్గాధుల చేతులలో పడుదురు. అదుర్దాధులు వీరిని దుర్గాధుల వృత్తులలో ప్రవేశపెట్టితాము లాభమును పొందుచుండురు. దిక్కులేని బాలురకన్న వారికెక్కితి మఱియేకాకచనియము. బాలికలను దుర్బలులనకలంపించు స్త్రీలు దగ్గరకుతీసివెంచి దెబ్బవారిచేతురు. పనికిరానినండి ఆస్తిలుచేయు చెడు పనులచూచి దెబ్బయైన తరువాత ఈబాలికలకుడ అట్టి కృత్రిమి అకలంపించురు.

దిక్కుమాలిన బాలురు, బాలికలు ఈవిధముగా పాడై పోవుచున్నారు. వీరిగతి ఏమి? దీనిని బాగుచేయు భార మెవరికి? దీనిని బాగుచేయుభారముమనది. అనగా దేశపురజులది. కఱవులకలన మనదేశము అనేక బాధలను అనుభవించినది. కాని మంచి పాఠమును ఒకదానిని నేర్చుకొనినది. అది ఏది? అనాథ శరణాలయములను స్థాపించుట అనందమునది. కఱవులు మనకున్నలను తెరచుటలను ఈఅనందమును చూడగలిగితిమి. కఱవు వీరవారిపాటికి మృత్యుదేవత, వెళ్ళుమందిని అనాథల గాచేయును. అనాథలు ప్రపంచమును మహారణ్యములో దోపి తెన్నుగానక మిషనరీలపాలబడుదురు. మిషనరీలను అనవలసిన పనిలేదు. వారు నాలుమంది పిల్లలప్రాణములను రక్షించి పుణ్యముకట్టుకొనుచున్నారు. దిక్కుమాలిన పిల్లలు హిందువులు గానండి. మిషనరీలచేతులలోపడి క్రైస్తవులగుట మనకు సిగ్గు కాదా? హిందూ అనాథలనురక్షించు బాధ్యత మనమీదలేదా? మనము వారిట్లు వదిలివేయవచ్చునా? వారిరక్షించవలెనను పనితరగ్గమును మనము మఱవరాదు. మిషనరీలచే స్థాపించబడిన అనాథశరణాలయములను చూడగా, చూడగా, మనకు చురుకుదనము కలిగినది. దేశములో చాలచోట్ల హిందూ అనాథశరణాలయములు బయలుదేసినవి.

అనాథులగు పిల్లలకు, అన్నము, గుడ్డలిచ్చి పోషించుట మంచిదే. కాని వారికి చరవుసంఖ్యలు నేర్చి స్వాతంత్ర్యముగ జీవించగలకత్తెరికలుగ జేయుట అంకితము మంది. కేవలము కూడు, గుడ్డలను ఇచ్చిపోషించు శరణాలయములకలన పిల్లలు పోషరిపోతులగుదురు. పోషరితనమువలన, దొంగలు దోడిదిగాగ్రహు అగుటకు అనకాశముకలను. శరణాలయములలో, దొంగలను, దోడిదిగాండ్రును తయారుచేయుట వలన దేశమునకు అనర్థమేగాని లాభములేదు. కాబట్టి కేవలము కూడుగుడ్డల నిచ్చి తాత్కాలికములగు అనందములను తీర్చుటయేగాక, ఈపిల్లల లేళ్ళుల్లు పెరిగి దెబ్బవారైన తరువాత, ఏదోఒకవృత్తిలో ప్రవేశించి స్వాతంత్ర్యముగ జీవించు నట్లుచేయుగల శరణాలయముకావలెను. దిక్కుమాలినపిల్లల సం

రక్షింపి. ఇక దిక్కుమాలిన నిరుపేదలగు ముసలివారుగలరు. వీరికిని శరణాలయములు స్థాపించవలెను. విశంతు శరణాలయములు కావలెను. వీరికి తగినవిద్యను, వృత్తులనునేర్చి స్వాతంత్ర్యముగ జీవించుటకు వీలు కలుగజేయవలెను. శరణాలయములు స్థాపించుటకుదబ్బుకావలెను. వీరికి దబ్బుసంపాదించుట దుర్లభముకాదు. ఇటీవల రెయిలైన జనాభా లెక్కప్రకారము మనదేశములో బిచ్చగాండ్రుకాని, నేరములుచేసి జీవించువారు కాని, దుర్బుత్తులను అవలంపించువారు గాని 416807 మంది కలరని తేలినది. ఈముత్తములో 10లక్షలమంది కేవలము నేరములు చేసి జీవించువారుని వ్రాసియున్నది. కాబట్టి 10 లక్షల మందిని దోషస్థులకంద తీసివేసినను, బిచ్చమెత్తుకొనుచున్న వారు 30 లక్షల మంది మిగులుచురు. వీరందఱును భైక్షకవృత్తిని మాని సహజముచేసికొని జీవించుటకున సంవత్సరమునకు 80 కోట్లరూపాయలు సంపాదించగలరు. ఇదంతయు దేశమునకు లాభమే. 30 లక్షలమంది ఒక్కొక్కడు సంవత్సరమునకు కనీసము నూరురూపాయలు సంపాదించిన 30 కోట్లరూపాయలు లగును.

జవాబులో బిచ్చమెత్తుకొనువాడే లేరట! మనదేశమునందలి బిచ్చగాండ్రు ఎటువంటి కాలో కనిపెట్టినలేనను, వారు బిచ్చపు గింజలను అమ్ముకలములకు వెళ్లిచూడవలెను. సామాన్యులుగ బిచ్చమెత్తుకొను చారందఱును, కుంటిగను, గ్రుడ్డి గను, చింపిరిగుడ్డలు కట్టుకొనినవారుగాను అకపడుదురు. వీరి దురవస్థనుచూచి బాలికడి బిచ్చముపెట్టుదును. మనకు కుంటి గ్రుడ్డిగాను, చింపిరిగుడ్డలతోను అకపడినవారు బిచ్చపు గింజలమ్ముకొను స్థలములో మంచికాళ్ళతోను, మంచిగుడ్డలతోను అకపడుదురు. ఇట్టిమోసగాండ్రులను ఎన్నడును ధర్మము చేయరాదు. బిచ్చగాండ్రులలో చాలమంది, దోచికేస గింజలను అమ్ముతప్ప త్రాగుదురు. కొందరు జూదమాడుదురు. కాబట్టి వారికి ధర్మముచేయుటమాని వీడ, కుంటి, గ్రుడ్డి, అనాథలను రక్షించుటకు స్థాపించిన శరణాలయములకు ధర్మము చేయవలెను.

శరణాలయాధికారులు ఎవరికి అన్నము పెట్టి రక్షించవలెనో, ఎవరికి కూడదో? కనిపెట్టి చేయుదురు. కాబట్టి మోసగాండ్రులకు ధర్మముచేయుట మాని శరణాలయములకు ఎవరిచేత నైనంత వారు సాహాయ్యము చేయవలెను. ధర్మముగాడబ్బు సాహాయ్యము చేయు వా రెందఱును, తమదబ్బుసతాధర్మమునకు వినియోగపడునట్లు చూడవలెనుగాని మనము ధర్మముచేసిరాము. అది త్రాగుటకు టపయోగించినామి? జూదమున టపయోగించినామి? యని సంతోషించరాదు. అనాథశరణాలయములలో చేర్చి స్థాపించు పాఠశాలలో చేతిపనులు నేర్పవలెను. నేర్చుకొని దెబ్బగాండ్రులను తరువాత స్వాతంత్ర్యముగ జీవనము చేయునట్లు చేయవలెను. అన్ని చేతిపనులను ఒక్కపాఠశాలలోనే నేర్పవలసిన యనవసరములేదు. ఒక్కొక్కపాఠశాలలో ఒక్కొక్క వృత్తిని చక్కగ నేర్పవలెను. ఒక పాఠశాలలోని బాలురు ఇంకొక పాఠశాలలోనికి వెళ్లి తన పాఠశాలలోని వృత్తిని ఉచితముగ నేర్చుకొనుటకు పాఠశాలాధికారులు ఏర్పాట్లు చేయవలెను.

అనాథాశ్రమమా? వారాశాశ్రమమా?

ఒక ప్రత్యుత్తరము.

కొ. 1 కుమారస్వామిశాస్త్రి, బి. ఏ. గారిల్లు వ్రాయుచున్నారు:—

వృత్తులకు కళలకు పూర్వము శాస్త్రగ్రంథము లేనని వాదించుచు అట్టి శాస్త్రగ్రంథముల యభావమున వారాశాశ్రమముయొక్క యునికి సాధ్యముగాదనియు నూచించు జన శ్రుతిచే నిర్మిత కళలకు వారాశ్రమము ప్రాప్తించినదని వియగ్గుటలవారు వ్రాసిరి. ఒక్కొక్క వృత్తికి ఒక్కొక్క కళకు శాస్త్రగ్రంథములుండినా? లేదా? అను వివాదము ప్రస్తుత మటుండ నిచ్చి ఏకైకవృత్తి బోధకములగు శాస్త్రగ్రంథములను వారాశాశ్రమమునకును గల సంబంధము నిండుక పరిక్షింపము.

[మన పూర్వులు జీవనోపాయముల నన్నింటిని రెండు విధములుగా భాగించిరి. (1) వృత్తులు (ఆప్యవేషన్స్, ప్రొఫెషన్స్) నాలుగు. కృషి, పశుపాల్యము, వాణిజ్యము, కుసీదము.

(2) కారకర్మలు (ఆర్బన్స్) నేత, కుమ్మరి, కమ్మి, కంసాలి వృత్తులు, చెప్పలుకుట్టుట, గుడ్డలుచుట్టుట, పుష్పము నేయుట మొదలగునవి.

ఇట్టి విభాగము గలిగియున్న అన్ని జీవనోపాయములకును వృత్తులని సామాన్యపరము ముపయోగించుటయు గానంబడుచున్నది.

వారాశాశ్రమము కేవలము కృషిపాశుపాల్యాని శాస్త్రములమొత్తముకొనుట పొరపాటు. వృత్తుల కన్నిటికిని వృత్తులచిత కళల కన్నిటికిని ప్రత్యేక శాస్త్రములు లేవుగానక వృత్తులన్నిటిని బోధించు వారాశాశ్రమముండి యుండజాలదు అను భ్రమకువైసారబాటకారణము. వృత్తి సర్వసామ్యమున వృత్తివలనను ‘వారాశ్రమిపాశుపాల్యంసీదంబణ్యా’ అను వాక్యమువలనను ప్రభ్రమగలుగవచ్చును. ఈనాలుగు వృత్తులనుగాని ఇతరవృత్తులనుగాని బోధించుపని వారాశాశ్రమమునకు సంబంధించినదిగాదు. ఆకార్యము కృషితంత్రము. పశుశాస్త్రము మొదలగు పృథ్వీక శాస్త్రములది. వారాశాశ్రమ నిర్వచనము యొక్కజీవనంతము ‘అగ్ధానర్థో వారాయాం’ అనువాక్యమున నున్నది. శాస్త్రములన్నియు వారావిద్యకు గావలసినవస్తువులుగూర్చువియోగాని చేరుకావు.

పూర్వపు ఆర్యులు వారాశాశ్రమమును ప్రత్యేకపరచి అట్టి శాస్త్రము చేయువలసిన కార్యమును నిర్ణయించిరా లేదా? అనుదే సరియైన ప్రశ్నగాని కళల కన్నిటికిని శాస్త్రము లుండరా లేదా? అనునది గాదు. వియగ్గుటలు ఒక్కసంగతి స్థలముగా నాలొచించి యుండవచ్చును. గామ లింగాలెడ్డిగాను గమించిన గ్రంథమునందును, అన్నివృత్తుల వారు అనగా బాలికంతయు గావలసిన సామగ్రి నుప్పిత్తి చేయువారు (వీరవైత్యులు) తెలియవలసిన ఉన్నతి, విభజన విని మయములును, తమ సరకులు చక్కగ నమ్ముకొనుటకై వారెరుంగవలసిన విని యోగమును అంతయులుగ నున్నవేగాని ఒక్కొక్కవృత్తి బోధించు విషయములందు లేవు అన్నివృత్తులకు శాస్త్రములులేక ఎక నామిచ్చు రచించుట వీరికి సాధ్యమైన పూర్వమువారికిని అన్ని వృత్తులందు సామగ్రిగొని ఆయావృత్తుల శాస్త్రములులేక తమ వారాశాశ్రమమున వ్రాసికొని యుండుట వారికిని సాధ్యమే గదా? శాస్త్రములుండిన మరంతమేలు.

మనవారాశాశ్రమము అనేక శాస్త్రముల కట్టగాక వృత్తి సంబంధములగు సారభూతములగు సామాన్యవిషయముల సంగ్రహించిన ప్రత్యేక శాస్త్రము. కృషిపాశుపాల్యము వాణిజ్యము కుసీదము మొదలగునవి ఆశాశ్రమమునకు సహాయ భూతములు. ఒకపరి లెడ్డిగానిగ్రంథముయొక్క విషయనూచిక పరిశీలించినయెడల ఎట్లు సహాయభూతములైనవియు స్పష్టమగును.

అందు శాస్త్రకారులను “అగ్ధానర్థో వారాయాం” అని స్పష్టముగ జెప్పియున్నారు. అగ్ధానర్థము తెలియుటచే జనాలు తెలుసను వృత్తులకు మిక్కిలి అనాయకరము లగునట్లు వృత్తిపరచికొందురు. వృత్తులన్నియు నుత్పత్తిలోనుండిన యెడల జనులకు సంతృప్తియు సంపదయు గలుగును. ప్రభువునకు ఆయావృత్తులకు రక్షించుటచే వానవృత్తిచేయు నామగ్రిగాని లేక ప్రవృత్తిగాని సమృద్ధిగదొరకును. అందుచే రాజు నానావృత్తులవారికి తనయధ్యక్షుల ద్వారా అగ్ధానర్థ వివేచన గలుగజేయుట విధి. పూర్వపు ఆగ్ధాశ్రమము లందును భారతాది గ్రంథములందును ఈవిధి రాజులెల్లవై నుంచబడినది.

“కచ్చిత్స్వనస్థితాతత. వారాశే సాధుభిర్జ్ఞైః”

వారాయాంనుస్థిత తాత లోకోయం నుభుమేధతో అని వారదును ధన్యాగాజా నడిగెను. చాణక్యుడు వారాశాస్త్రాని సరణముంగూర్చి ప్రశంసించుచు “ధాన్యపశు హిరణ్యకుప్య గ్రామము, వేణువర్మము, తీగలు, కల్పములు, నాగలు, పుష్పములు, ఓషధులు, విషములు మృగచర్మములు ఎముకలు కొమ్ములు గిట్టలు సరవములు, బోహములు, గడ్డి మొదలగువస్తు సముదాయము విష్టి ప్రవానాత్ బోహవాక్ లయము “తనూ స్వపక్షం పరపక్షంచ వశికరోతి కోశదండాభ్యాం” అనియు వారావిద్య యుపయోగములు తెలియజేసియున్నారు.

‘వారాయాధాన్యశ్రే స్వం’ అనియు మహాభారతము వచించుచున్నది.

ఇక అగ్ధానర్థము లనగా నెవ్వ? అగ్ధునగా లాభము అనర్థమనగా కష్టము. లగ్న ఎగ్న ఇంగ్లీషు భాషయందు గెయిన్ లాస్, ప్రొఫెసిటి అవ్వ్వటి. ఇందుకయిన భేదము లేకుండ దీనిని బోధించునకే ఎక నామిచ్చు శాస్త్రము పీయర్ సన్ అను గ్రంథకారుడు “The Science which teaches as the rules to be observed in order to advance in Material welfare” అని వ్రాసి యున్నాడు. “The Science which investigates the manner in which Nations obtain food clothing shelter and whatever is considered necessary for the maintenance and improvement of life.” అని ఎక్స్ ప్లయికో పీడియా బ్రిటానికా. “The study of the relations between human being so far as these tend to satisfy wants and constitute material welfare” అని జీన్. “The Science which investigates the prosperity of a nation” అని వెస్ట్ వుడ్.

వీనిబట్టిచూడగా పూర్వపు హిందువులు వారాశాశ్రమ మే ఎక నామిచ్చు శాస్త్రముని యేర్పడుచున్నది.

అమృతావనం పరిశోధనా బాంధవం.